

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 12 - 101. ÅRGANG
22. SEPTEMBER – 06. OKTOBER 2015

FANGET: Hjelpetrengende Johannes føler seg innestengt i egen leilighet

NYTT STUDENTDEMOKRATI:
Studentledere føler seg
underrepresentert.

UKA: Vi gir det guiden
til det du må få med deg

KULTURNATT: Bondage, kampsport
og tepose-raketter til folket

REDAKSJONEN

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Martin Gundersen - Tlf: 47756515
 avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Miriam Finanger Nesbo - Tlf: 97647426
 avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
 STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Synne Hammervik - Tlf: 95520352
 ansvarligredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Martha Holmes nyhetsredaktor@studentmediene.no

POLITISK REDAKTØR
Kristian Aaser politiskredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Kristian Gisvold reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Mathias Kristiansen kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Jahn Ivar Kjøseth

MUSIKKREDAKTØR
Eirik Angård

FOTOREDAKTØR
Anniken Larsen fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Andrea Gjerde grafisksjef@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Ingrid Skogholt debattredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Mikkel Bolstad Dæhli - Tlf: 92883089
 dagligleder@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Torjus Lunde Bredvold - Tlf: 48217454
 redaksjonssjef@studentmediene.no

DESK
 Finn Brynestad (sjef), Signe Karmhus, Linn Danielsen
 Evjemo, Anders Pásche, Jens Erik Vaaler, Jan Markus Johan-
 nessen, Sunniva Heim, Tora Olsen, Aksel Borgen

JOURNALISTER
 Håkon Pedersen, Vanja Thronæs, Ulrik Halmøy, Are
 Furubotn, Eirik Vågeskar, Thorben Dahl, Mathias Kristian-
 sen, Emma Riedli, Benedikt Javorovic, Silje Sæle, Mats Ve-
 derhus, Henrik Dalsbek, Svein Armund Åstebøl Hansen,
 Ragnhild Midtbo, Anette Sivertstøl, Kamilla Elise Hobber,
 Halvor Haugan, Ane Furst Juul, Kristian Aaser, Kaia
 Sørland, Silje Bjellvåg, Danielle Aker-Bjørke, Idun Saltnes,
 Skjerdingstad, Martha Holmes, Inga Skogvold Rygg

FOTOGRAFER
 Hans Fredrik Sunde, Eirik Åsheim, Martin Gynther
 Mørkved, Lasse Georg Tønnessen, Magne Haneberg,
 Hanne Grønnestad, Linea Bancel

ILLUSTRATØRER
 Christian Høkaas (sjef), Katrine Gunnulfsen, Lars Martin
 Rossvik, Ingrid Sidonia Nora Birgitte Johansen, Ellinor
 Egeberg, Inger Sidonia Krajci

GRAFIKERE
 Anne Garvoll, Ingvald Olussen, Yordana Jakobsen

KORREKTUR
 Anders Pásche (sjef), Finn Brynestad, Andrea Gjerde,
 Maren Kronlund, Idunn Saltnes Skjerdingstad

FORSIDE
 Lars Martin Rossvik, Nora Birgitte Johansen

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS.
 Lisensnr. 241823
 Serifikat nr. 1638

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
 E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

Under Dusken er ett sjølvstendig organ for studentar, utgje-
 ve av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir
 delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett
 i Studentar-samfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger
 i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten
 for god presseskikk. Dei som tykkjer det vi skriv om dei er
 ugriett, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

 facebook.com/underdusken

 @UnderDusken

Trippeleffekt

LEDER

To gode venner

Det er lang tradisjon for spenninger mellom student-
 festivalen UKA og studenteravisa Under Dusken.
 Nå snakker vi sammen.

Vi har mange ganger skrevet positivt, hyllet og gledet
 oss over UKA. Men vi har også hatt en drøss med saker
 gjennom vår felles historie hvor vi har trukket fram de
 problematiske sidene ved festivalen. Det er den siste
 kategorien som er de vanskeligste å skrive, og få av
 våre journalister får glede av å kritisere UKA. Det er
 noe menneskelig ved det. Og det er noe menneskelig
 med å kun huske kritikken.

Under Dusken er inne i sitt hundreogførste år.
 UKA halser etter som en ganske sprek nittiåtteåring.
 På gamlehjem ville vi nok ikke delt rom, men vi ville
 snakket sammen på tv-stua. For vi snakker faktisk
 sammen, og det er kjempekoselig.

Vi vil komme til å trekke det fram når
 studentfestivalen trækker over streken. Det er vår
 rolle som presse. Til sammenligning er UKAs rolle å
 arrangere festival for trondheimsstudentene. Men vår
 rolle er også å sette pris på, ha det gøy med, og prise

det UKA gjør og de arrangementene som fortjener
 det. Det er noe både vi, UKA og frivillighetsprinsippet
 fortjener.

Under Dusken skal være studenteravisa for
 alle som studerer i Trondheim. Ganske mange av
 trondheimsstudentene deler ikke UKEfølelsen. Disse
 skal også få mye ut av å lese avisa. Tiden opphører ikke
 under festivalen, selv om mange kanskje skulle ønske
 det. Derfor vil det godt merkes at Under Dusken ikke
 er UKAs reklameblekke.

Vi gleder oss til å se dette prakteksempet på
 studentfrivillighet ta over bybildet.

MIRIAM NESBØ
 Nestleder, Under Dusken

MARTIN GUNDERSEN
 Redaktør, Under Dusken

Illustrasjon: Christian Høkaas

FRA ARKIVET - UD i 1993

Faksimile: Under Dusken #2 1993

«Det startet i 1917, da var
 Studentersamfundet i akutt
 pengemangel. Noen krea-
 tive studenter kom til at revy
 kunne være løsningen på
 problemet. Et slitt uttrykk er
 at Gjøglergleden var UKAs
 mor, og Pengemangelen dens
 far.»

*Møt årets UKEsjef på side 26
 og les våre anbefalinger for
 UKA-15 på side 44*

Pasient eller menneske

Det er både moralsk forkastelig og samfunnsøkonomisk ulønnsomt at ressurssterke mennesker blir
 redusert til pleietrengende pasienter.

KOMMENTAR

INGA SKOGVOLD RYGG

Journalist

Jeg kjenner ei som har spinal muskelatrofi.
 Det er en sykdom som gjør at musklene ikke
 får beskjed om å bevege seg. Når musklene ikke
 blir brukt forsvinner de. Det gjør at hun fort blir
 tungpustet, og at hun raskere blir syk. Hun er
 helt avhengig av en elektrisk rullestol og hjelp fra
 mennesker rundt henne, hele døgnet. Hun trenger
 hjelp til å spise, drikke, gå på do, legge seg, snu seg
 om natta, og flytte seg. Uten hjelp hadde hun ikke
 kommet seg ut av senga. I 2014 jobbet jeg med et av
 de mest ressurssterke menneskene jeg kjenner. Hun
 hadde et frivillig verv som tilsvarer en heltidsjobb og
 var en sterk og tydelig leder for 15 medarbeidere. Ei
 lynende intelligent jente, som gikk uredt inn i nye
 situasjoner. Reflektert, morsom og veldig sosial. Hun
 har en mastergrad i europastudier, som tidligere i
 høst skaffet henne en fulltidsstilling som politisk
 rådgiver.

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) er
 grunnen til at disse to menneskene kan være samme
 person, og til at jeg sjelden har sett henne som noen
 andre enn den siste. For henne, og mange andre, har
 BPA vært forskjellen på et liv som pleietrengende

pasient og et liv som menneske. Derfor skremmer
 historien om Johannes meg så mye. I denne utgaven
 kan du lese historien om studenten med cerebral
 parese, som hadde opplevd så mye motgang i
 forbindelse med anskaffelse av BPA at han bestemte
 seg for å slutte på studiet. I møte med et byråkrati
 som viser liten vilje til å få ting gjort er det forståelig
 at man gir opp. Ikke minst hvis man har møtt dette
 byråkratiet flere ganger, slik mange med kroniske
 sykdommer har.

Om ikke argumenter om likeverd og like
 muligheter overbeviser deg, hjelper det kanskje å
 vite at BPA også er samfunnsøkonomisk lønnsomt.
 Ifølge en rapport gjennomført av forskningssenteret
 Econ i 2010 gir BPA en gjennomsnittlig økning i
 sysselsetting på sju timer i uka for personer som
 har BPA og 15 timer for familiemedlemmene. Den
 samfunnsøkonomiske gevinsten av BPA tilsvarer
 omtrent et halvt årsverk, eller i overkant av 300 000
 kroner årlig per mottaker. En person som får lov
 til å studere, komme seg ut og få nye impulser glir
 lettere inn i arbeidslivet enn en som må bli hjemme.
 For de fleste med fysiske funksjonshemninger vil det
 være umulig å ha fysisk krevende jobber, som ofte er
 det eneste som tilbys de uten utdanning. Det burde
 være åpenbart at det er bedre for både individet og
 samfunnet å være i jobb enn å gå på trygd.

At mennesker som er født med en sykdom
 som gjør dem pleietrengende og ikke får hjelpen de

trenger er ikke bare trist, det er diskriminerende. Det
 er lett å kutte i prosenter når man sitter bak en pult
 og vet at regnskapet ikke kommer til å gå opp i år
 heller. Et minutt her og et minutt der hjelper på når
 ei krone her og ei krone der gjør at budsjettet blir
 godkjent. Brukerne kan jo være litt effektive på do!
 Men det er ikke alltid man kan planlegge dagen sin
 i detalj. Man vil ikke si nei når en kompis inviterer
 med på en øl samme kveld, og kanskje blir det
 både to og tre og fire før man finner ut at man bør
 komme seg hjem. Er det en menneskerett å få dra
 på spontanfylla? Langt ifra. Men det gjør noe med
 selvfølelsen hvis du aldri har muligheten.

Om kommunen ikke har råd til det bør man se
 på om systemet er satt opp riktig i utgangspunktet.
 Det kan selvfølgelig diskuteres om kommunen har
 prioritert riktig, men mange mindre kommuner
 vil slite uansett hvor høyt på lista de setter
 BPA. Generalsekretær Lars Krangnes for Unge
 Funksjonshemmede påpeker at det ikke snakkes godt
 nok mellom etatene, og at det for mange fører til flere
 måneder lang behandlingstid. Dette er symptomatisk
 for et system hvor saksbehandlere ikke klarer å
 skjære gjennom, og hvor det korttenkte vinner over
 det langsiktige. Det er et system som diskriminerer,
 og som fratar samfunnet store ressurser. Et tungrodd,
 stivt og vanskelig system som stjeler all energi fra de
 som prøver å endre det. Derfor får ikke Johannes
 studere i høst. Det blir for dumt.

Illustrasjon: Inger Sidonia Krajci

SIDEN SIST

FOTO: UIA, CC BY 2.0

FRA BERGEN:

Tapte mot UiB i fuskesak

Jusstudent Martin Seglen Baardshaug gikk i 2012 til sak mot UiB etter å ha fått eksamen i forvaltningsrett underkjent for juks. Tingretten dømte mot jusstudenten i 2013, hvorpå han anket og fikk medhold i lagmannsretten. Deretter valgte universitetet å anke, og saken kom til høyesterett der den endelige beslutningen var at studenten ble dømt for fusk. Ifølge studentens advokat Halfdan Melbye er partene enige om at det som skjedde i eksamenslokalet, var et uhell fra studentens side.

— Vi er skuffet, men det er en dom som viser hvor lite som skal til for at en student skal bli tatt i fusk, sier Melbye til Bergens Tidende

Kilde: Bergens Tidende

Høringsfristen til studie-forskrift utgått

Høringsfristen til den foreslåtte studieforskriften utgikk 18. september. Forslaget skal avgjøres av NTNUs styre i slutten av november. Forslaget vekket sterke reaksjoner fra blant annet Studenttinget, Studentersamfundet og studentdemokratiet ved NTNU. Velferdstinget hevdet at forslaget vil ramme de studentene som er svakest stilt. Et studentopprop har samlet nesten 4000 underskrifter mot studieforskriften. NTNU har tidligere uttalt til Dusken.no at det er rimelig at universitetet stiller visse krav til studentene.

Ugyldig utvisning av UiA-forskere

To forskere ved Universitetet i Agder som forsket på vindkraft ble utvist fra landet i januar i år. Begrunnelsen fra politiets sikkerhetstjeneste var at vindkraftforskningen de bedrev ved universitetet skulle kunne brukes til militære formål, som utvikling av missiler. De skal dermed ha utgjort en fare for rikets sikkerhet. Den ene forskeren er fra Kina, den andre er en iraner med tysk statsborgerskap. Oslo tingrett har slått fast at utvisningsvedtakene er ugyldige og bygger på en uriktig faktisk vurdering fra justisdepartementet/PST og Forsvarets Forskningsinstitutt. Advokat Arild Humlen mener dommen er viktig for internasjonaliseringen i sektoren, og for at forskere skal ha lyst til å komme til Norge for å jobbe eller delta i forskningsgrupper.

— For det første drev disse forskerne med grunnforskning. Hvis det å drive med grunnforskning skulle kvalifisere for utvisning, ville det lammet hele den akademiske friheten og få konsekvenser som ville gå langt utover denne saken, sier han til universitetsavisa.

Kilde: Universitetsavisa

Universitetene kan bli grensekontrollører

Kunnskapsdepartementet ønsker å gi universiteter og høyskoler plikt til å sjekke om den utenlandske studenten har fått innvilget opphold, før søkeren får tilsagn om studieplass. Departementet mener personer uten lovlig opphold ikke skal kunne studere i Norge, og foreslår derfor en endring av universitets- og høyskoleloven. Leder Eirik Keiserud i Advokatforeningen mener det ikke bør være opp til høyskoler og universiteter å drive «innvandringskontroll».

— Saksbehandlingen i slike saker krever kompetanse. Vår forståelse av utlendingsloven tilsier at dette ansvaret tillegges utlendingsmyndighetene, sier han til På Høyden

Kilde: På Høyden

ARKIVFOTO: Simen Maske

En av norges yngste professorer

Stine Helena Bang Svendsen ble på mandag tilgjent professorkompetanse av en komité oppnevnt av Universitetet i Stavanger (UiS). Kjønnsforskeren tok doktorgrad på NTNU for under to år siden, og er blant norges yngste med professorkompetanse. Stillingen er delt mellom UiS og NTNU.

— Jeg har søkt på en jobb som var utlyst som førsteamanuensis/professor ved UiS. I den anledning har kompetansen min blitt vurdert for å avgjøre hva jeg skal innstilles som. Jeg hadde aldri søkt jobben om den var utlyst som en professorjobb, så jeg ble sjokkert da jeg fikk vite at jeg ble vudret som professor, sier hun til Universitetsavisa.

Kilde: Universitetsavisa

NTNU vil ikke lage miljøoversikt

På oppfordring fra de nasjonale forskningsetiske komiteene for naturvitenskap og teknologi (NENT) har UiB utarbeidet en oversikt over hvor mye det forskes på fornybar energi og petroleum. Miljøet går ut som taperen. NTNU og UiO vil ikke en gang lage en balanseoversikt, og synes ikke det er verdt arbeidet. Det er rundt et år siden NENT kritiserte universitetene for å ikke ha en oversikt over forskningsporteføljen med tanke på hvor bærekraftig universitetenes virksomheter er.

— Dette er en svært tidkrevende jobb. For vår egen del har vi de senere årene hatt en stor dreining av vår forskning rettet mot fornybar, miljø og klima relatert til petroleumsrettet aktivitet. Videre er store deler av vår forskning generisk og grunnleggende, med anvendelse på mange områder. En kartlegging vil derfor vanskelig gi et presist bilde, noe jeg også har fortalt NENT i debatter jeg har deltatt i, sier NTNU-dekan Morten Dæhlen til På Høyden

FOTO: Susanne Nilsson, CC BY-SA 2.0

Kommunevalget

Tallene fra kommunevalget viser at Arbeiderpartiet fikk hele 41,5 prosent av stemmene. Det er en oppgang på to prosentpoeng fra forrige kommunevalg. Miljøpartiet de grønne gjorde også et veldig godt valg, med en oppslutning på 7,7 prosent. Det er en økning på 5,1 prosentpoeng fra forrige valg. Høyre gikk hele 7,2 prosentpoeng tilbake, og fikk til slutt en oppslutning på 20 prosent. Ordfører Rita Ottervik får fortsette, og AP, MDG, SV, V, Krf, Sp og Pensjonistpartiet er med i formannskapet.

— Vi ønsket en bred allianse, dette har vi fått til, sier Rita Ottervik til Adresseavisa.

Kilde: Adresseavisa

FRA OSLO:

Chateau Neuf kan legges ned

Universitetet i Oslo (UiO) og Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er i samtaler om å etablere et felles studenthus i St. Olavsgate 32, sentralt i Oslo. Dette begrunnes blant annet med at bygg og lokalisering må være egnet til studentenes behov, og bør ligge nærmere sentrum enn det Chateau Neuf gjør i dag for å skape en felles møteplass for Oslos studenter.

— Vi synes dette er veldig spennende. Det er over 20 ulike institusjoner i høyere utdanning i Oslo. Gjennom et slikt hus vil man få et felles møtested på tvers av utdanninger og institusjoner. Jeg tror også et slikt hus vil bety mye for å løfte

ARKIVFOTO: Katinka Goffin

Oslo, både som kunnskapsby og som studentby, sier Studiedirektør Marianne Brattland ved HiOA til Khrono.

Kilde: Khrono

Har du det som skal til
for å bygge Holmenkollen
sammen med oss?

Nå leter vi etter de beste
ingeniørene.

På sammenbyggervi.no kan du teste deg selv og finne ut om du har det som skal til. Da er du også med i trekningen av en helikoptertur over Holmenkollen, og en eksklusiv middag i hopptårnet for deg og tre venner.

AMERICANO ELLER ESPRESSO? Ja takk, begge deler! Vi møter en travel mann med ambisjoner om å nå ut til folk gjennom kaffeproduksjon.

«There’s nothing like a real good cup of black coffee»

Livet er for kort til å brukes på noe man ikke vil, mener Tony Jacobsen. Selv har han fulgt drømmen og åpnet et rettferdig kaffebrenneri.

TEKST: Idunn Saltnes Skjerdingsstad FOTO: Martin Gynther Mørkved

Vi møter Tony i hans kaffebrenneri i Nardovegen. Både journalist og fotograf må lete seg fram til inngangen, som ligger gjemt i enden av en stor parkeringsplass. Vegg i vegg med brenneriet ligger en sjokoladefabrikk. Hovedpersonen selv kommer syklende et par minutter etter vår ankomst.

– Går det greit om jeg spiser samtidig som vi snakker? Det går litt i ett for tiden, skjønner du.

Det er en travel mann vi møter. Jacobsen er en mann med mange kaffebønner i luften. I november åpner Jacobsen og Svart i Adressabygningen, og med 120 kvadratmeter til rådighet har de mye å fylle.

– Det er ren idioti, jeg aner ikke hva jeg har begitt meg ut på. Jeg ønsker å nå ut til folket, og dele min kaffeopplevelse med andre mennesker. Livet er kort, altfor kort, og man må tørre å kaste seg ut i nye ting. Leve livet og dyrke de små tingene, det er mitt motto.

Kaffe fra folket

Tony Jacobsen er en kul fyr. Han kunne glidd rett inn på Grünerløkka, og hans engasjement for kaffe og kaffekultur er smittende.

– For meg handlet det først og fremst om to ting, nemlig smak og rettferdighet. Etter å ha jobbet på Java Kaffepar i Oslo, forsto jeg at det handler om hvilke kaffebønner vi bruker og hvordan vi brenner dem, men kanskje mest om menneskene bak.

Da Tony bestemte seg for å åpne sitt eget brenneri, ble det et personlig mål å nøye velge ut hvilke bønner de skulle få bønnene fra. Det måtte være en god relasjon mellom ham og bonden, og gjennom samtaler visste de alltid hvordan

det sto til med produksjonen.

– Det handler om mer enn bare kaffe, og det er det jeg ønsker å formidle. Kaffe til folket, fra folket!

Identitet og livsstil

Det er liten tvil om at Tony elsker kaffe. Han er som agent Dale Cooper fra tv-serien *Twin Peaks*, han lever for de gode øyeblikkene kaffe kan gi. Rommet vi sitter i er møblert med diverse gjenstander knyttet opp mot brygging. Favoritten må være håndbryggeren V60, som vi finner stilt ut i mange versjoner og varianter.

– Om jeg ikke skulle jobbet med kaffe måtte det blitt noe med psykologi. Å utvikle og produsere kaffe handler om smaker og å gjøre et dybdykk i hva folk liker og ønsker, så det ligner jo litt.

Plutselig titter noen av hans gode hjelpere innom, og praten flyter godt mellom dem. Det er liten tvil om at de har et godt arbeidsmiljø og liker det de holder på med.

– Vi lever her, alt foregår innenfor brenneriet vårt, sier Tony.

Det er tydelig at kaffebrenning har blitt en slags identitet og livsstil. Etter å ha nevnt den kaffeelskende agent Dale Cooper lyser han opp.

– Ja, vi er vel på en måte ganske like, vi. Noen elsker sjokolade, vi lever for kaffe. Som sagt, det er de små øyeblikkene man må leve for.

Avslutningsvis presser han inn et lite skamløst råd til trondheimsstudentene.

– Jeg får vel sitere Steve Jobs her: Vær totalt idiot, lær av dine feil, og mest av alt, kos deg! Livet er for kort til å brukes på noe man ikke interesserer seg for.

UD

TONY JACOBSEN

Alder: 34.

Yrke: Kaffebrenner, barista og kaffekjenner.

Aktuell med: Åpner i november nytt brenneri og kaffepar i Adressabygningen, Jacobsen og Svart. De leverer blant annet kaffe til Samfundet og Mathallen.

Din beste kulturopplevelse:

– Det må være en konsert jeg tilfeldigvis fikk med meg i Stavanger konserthus i 2010 eller 2011. Det var en konsert med klassisk samtidsmusikk av Steve Reich. Det var grensesprengende. Jeg er vanligvis en skikkelig rockefyr, så det var utrolig sterkt.

Største guilty pleasure?

– Italiensk disco. Skikkelig 80-talls disco, cheesy pop og greier. Jeg kan ikke motstå det.

Verdens største problem og hvordan løse det?

– Grådighet. Og eierskap. I dag er vi kun opptatt av å få mest mulig, det er ikke lenger like viktig å gi. Vi bygger gjerder og isolerer oss. Jeg tror ikke det finnes en løsning, «destroy all humans». Løsningen ligger i alle fall ikke i politikken. Kanskje vitenskapen har et svar.

– Teknokrati kalles det, skyter en av Tonys medarbeidere inn. Det handler om at samfunnet ledes av eksperter, kanskje vitenskapsmenn, men i alle fall ikke politikere.

Råd til rondheimsstudenten:

– Lev livet og dyrk de små tingene i tilværelsen, du får ikke tilbake brukt tid.

UTSLITT: Johannes klarer ikke studiehverdagen uten personlig assistent.

Kampen for et verdig liv

Hjelpetrengende Johannes har avsluttet studiene ved NTNU på grunn av mangelen på brukerstyrt personlig assistent (BPA). Saksbehandleren mener likevel at han har mottatt forsvarlige helse-tjenester siden han ankom byen.

TEKST: Danielle Aker-Bjørke og Silje Bjellvåg FOTO: Linea Bancel

Johannes Loftsgård (21) har cerebral parese og sitter i rullestol. Han har derfor både behov for, og krav på, en brukerstyrt personlig assistent (BPA). Siden han ankom Trondheim i begynnelsen av august har han måttet nøye seg med hjemmehjelp som kommer innom opptil tre ganger om dagen. Han har signert kontrakt med en BPA-leverandør, men tilbudet hans vil bli redusert fra 70 til 37,5 timer i uka. Generalsekretær i organisasjonen Unge funksjonshemmede mener det reduserte tilbudet har opphav i at regelverket tolkes ulikt i forskjellige kommuner, til tross for at brukerne skal ha de samme rettighetene over hele landet.

Fanget i egen leilighet

— Jeg har vært mye alene, og da er det begrenset hva jeg får gjort. Det er klart ingen vil påta seg ansvaret

for at en handikappet student ikke kan fortsette på studiene. Jeg føler meg som en deltager i tv-programmet Big Brother, bare uten kameraet, sier Johannes.

Til tross for dyktige pleiere i hjemmetjenesten, mener Johannes at ordningen ikke er god nok. Før han flyttet til Trondheim hadde han BPA 70 timer i uken. Nå har han en hverdag der det forventes at menneskelige behov som toalettbesøk, dusj, og matlaging foregår to til tre ganger om dagen. Ved flere tilfeller har han ventet i flere timer før hjelpen har kommet. Johannes forteller at mangelen på en assistent hindrer han i å leve et verdig liv.

Slutter på NTNU

De første ukene av studiene forsøkte Johannes å dra på Dragvoll uten assistent.

— Jeg hadde ingen mulighet til å gå på do, og måtte holde meg til jeg var hjemme. Noen ganger kunne ikke hjemmehjelpen komme før to timer etter at jeg kom hjem. Da ble jeg pent nødt til å vente til kl. 13, som var mitt tidspunkt for punktbesøk, forteller han.

Nylig bestemte han seg for å slutte på NTNU. Han forteller at det er lettere for ham å ta standpunkt til dette nå, mens han enda har krefter igjen.

— Å slutte føles rett, men tungt. Jeg vet at jeg ikke hadde klart å leve et studentliv midt i kampen om å få leve et verdig privatliv. Det har vært mange søvnløse netter, og jeg er sliten.

Sendte e-post til feil adresse

Johannes forklarer at han tok kontakt med kommunen allerede i mars. Han ønsket å være tidlig ute

med forberedelsene til studiestart, slik at så mye som mulig skulle være på plass til august.

— Av Helse- og velferdskontor Østbyen fikk jeg beskjed om at jeg ikke kunne starte prosessen med å ordne en BPA før jeg hadde flyttet til byen.

Saksbehandler Thomas Mostervik i Helse- og velferd Østbyen hevder at bakgrunnen for forsinkelsene er at Johannes ikke svarte på en e-post som ble sendt ut i juli.

— Han har fått vedtak fra Trondheim kommune om BPA datert 7. juli. Jeg sendte ham en e-post den 14. juli, der det blant annet etterspørres hvilken leverandør han skal bruke som arbeidsgiver for sine assistenter, og det informeres om min ferieavvikling til den 17. august, sier Thomas Mostervik.

Johannes ble bedt om å fortsette videre kommunikasjon med kommunens postmottak. Han svarte saksbehandler direkte på e-post 26. juli, og derfor ble e-postene hans liggende urørt til 17. august. I tillegg sendte Johannes e-post til postmottaket om at han snart ankom byen. Johannes mener at han per i dag har kontaktet kommunen opp mot 20 ganger, og ved flere anledninger har han opplevd at de verken har svart eller ringt opp igjen.

— Å få en BPA-ordning i gang tar dessverre tid uansett hvordan man gjør det. Det er viktig å presisere at han hele tiden har mottatt tjenester fra kommunen selv om disse ikke er organisert som BPA. Vi jobber videre med saken med håp om å ha en ordning oppe og gå så raskt som mulig slik at han kan fortsette sine studier, sier Mostervik.

BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE

• Fra 1. januar 2015 har funksjonshemmede med stort assistansebehov rett til å få assistent organisert som brukerstyrt personlig assistanse.

• BPA er en ordning som tilrettelegger for funksjonshemmede, ved at man får praktisk assistanse til dagligdagse gjøremål, både i og utenfor hjemmet.

• Dersom brukeren er i stand til det, er man selv ansvarlig for hjelpens organisering, og regnes som arbeidsgiver.

Kilde: Norges handikapforbund

— Hvorfor fikk han beskjed om å vente til han ankom byen da han tok kontakt med dere i mars, når det er muligheter for at det kan ta lang tid å ordne en BPA?

— Vi mottok søknad om tjenester 9. juni 2015 på mail. Han har mottatt forsvarlige tjenester fra kommunen siden han kom.

Redusert tilbud

I juni fikk Johannes beskjed om at han kom til å få en

assistent 37,5 timer i uken etter at søknadsprosessen var gjennomført. Det er en kraftig reduksjon fra tilbudet han hadde før han flyttet til Trondheim.

— Disse 37,5 timene holder ikke hvis de skal gjelde både på skolen og i fritiden. Kommunen svarte at de ikke hadde kapasitet eller økonomi til flere timer. Jeg har ikke fått noe ordentlig svar på hvorfor tilbudet ble så redusert. De sier bare at det er forskjellig fra kommune til kommune, forteller han.

Han ser på det som vanskelig å kunne få gjennomført all aktivitet han ønsker på 37,5 timer i uka.

— De mener jeg skal klare å studere uten å ha noen som helst sosial omgang. Det skremmer meg, for jeg er egentlig en veldig sosial fyr, sier Johannes.

Saksbehandleren forklarer at de 37,5 timene Johannes får, er det det har blitt kartlagt at han trenger.

— Vedtaket er på 37,5 timer fordi det er hva vi har kartlagt at hans behov er.

Regelverket tolkes ulikt

Generalsekretær Lars Krangnes i Unge funksjonshemmede er ikke fremmed for denne typen situasjoner.

— Dette er dessverre et bilde vi kjenner igjen. Nav har store kapasitetsutfordringer, men kanskje er det aller mest regelverket som står i veien for raske og tidlige løsninger.

Han mener det reduserte tilbudet har opphav i at regelverket tolkes ulikt i forskjellige kommuner. ►

INNESTENGT: Med hjemmehjelp tre ganger om dagen har Johannes følt seg fanget i sin egen leilighet, uten sosial kontakt med omverdenen.

SKAL FÅ HJELP: Funksjonshemmede har krav på forsvarlige helsetjenester i den kommunen de oppholder seg i.

Til tross for at brukerne skal ha de samme rettighetene i hele landet, fungerer det ikke slik i praksis.

– For oss framstår det rart at et regelverk som i prinsippet er likt kan tolkes så ulikt. Tilfeldigheter og ressursituasjoner er avgjørende for hva du får, selv om du skal ha krav på det samme over hele landet.

Forskjell fra kontor til kontor

Hvordan saksbehandleren oppfatter situasjonen kan også ha mye å si for utfallet.

– Forskning på slike tilfeller har funnet et sett ulike kulturer i Nav. Du har én gruppe som ser på seg selv som portvoktere til velferdsstaten, som skal spare på deres ressurser, mens en annen gruppe fokuserer på individuelle behov og løsninger.

Krangles mener at den største utfordringen ligger i at ulike myndigheter ikke snakker godt nok sammen.

– Det er viktig at vi får på plass en tydeligere ansvars plassering, slik at vi får mer myndiggjorte saksbehandlere. På den måten kan de fatte raske beslutninger, uten å måtte gå mange runder i hierarkiet.

CEREBRAL PARESE (CP)

• Cerebral parese er en samlebetegnelse på en rekke nevrologiske forstyrrelser.

• CP skyldes skade på hjernen som har oppstått før, under eller rett etter fødsel.

• Kjennetegnes først og fremst ved motoriske forstyrrelser.

Vil styrke funksjonshemmedes rettigheter

NTNU tar fremdeles kontakt med Johannes, og ønsker at han skal vente med å si fra seg studieplassen. Ifølge Johannes har NTNU vært flinke til å tilrettelegge studiene, men han har bestemt seg. I tiden framover vil han kjempe for egne og andres rettigheter.

– Jeg vil få på plass et bedre tilbud til oss som er funksjonshemmede, ikke bare her i Trondheim, men

også andre steder i landet. Det fungerer ikke sånn som vi skulle ønske, sier Johannes.

Under intervjuet med Johannes ringer telefonen hans tre ganger. Både Helse- og velferdskontor Østbyen, hjemmetjenesten, og NTNU vil arrangere møter.

– I går fikk jeg vite at noen i hjemmetjenesten vet at jeg skal ut i media, uten at jeg vet hvem som har fortalt det. Jeg har ikke fått så mange telefoner på lenge, sier han.

– Hva tror du skjer etter møtene?

– Av erfaring tror jeg de sier at de ordner det. Så går det noen uker og jeg må purre igjen, fordi det ikke ordner seg. Jeg har blitt såpass pessimistisk. Jeg var veldig medgjørilig i starten og sa at jeg skjønte at det tar tid, men så har jeg begynt å bli litt irritert da, sier Johannes.

Johannes har nå signert BPA-kontrakt med tjenesteleverandøren Uloba. Mostervik oppfatter ikke at prosessen har tatt lengre tid enn det som er vanlig i slike saker.

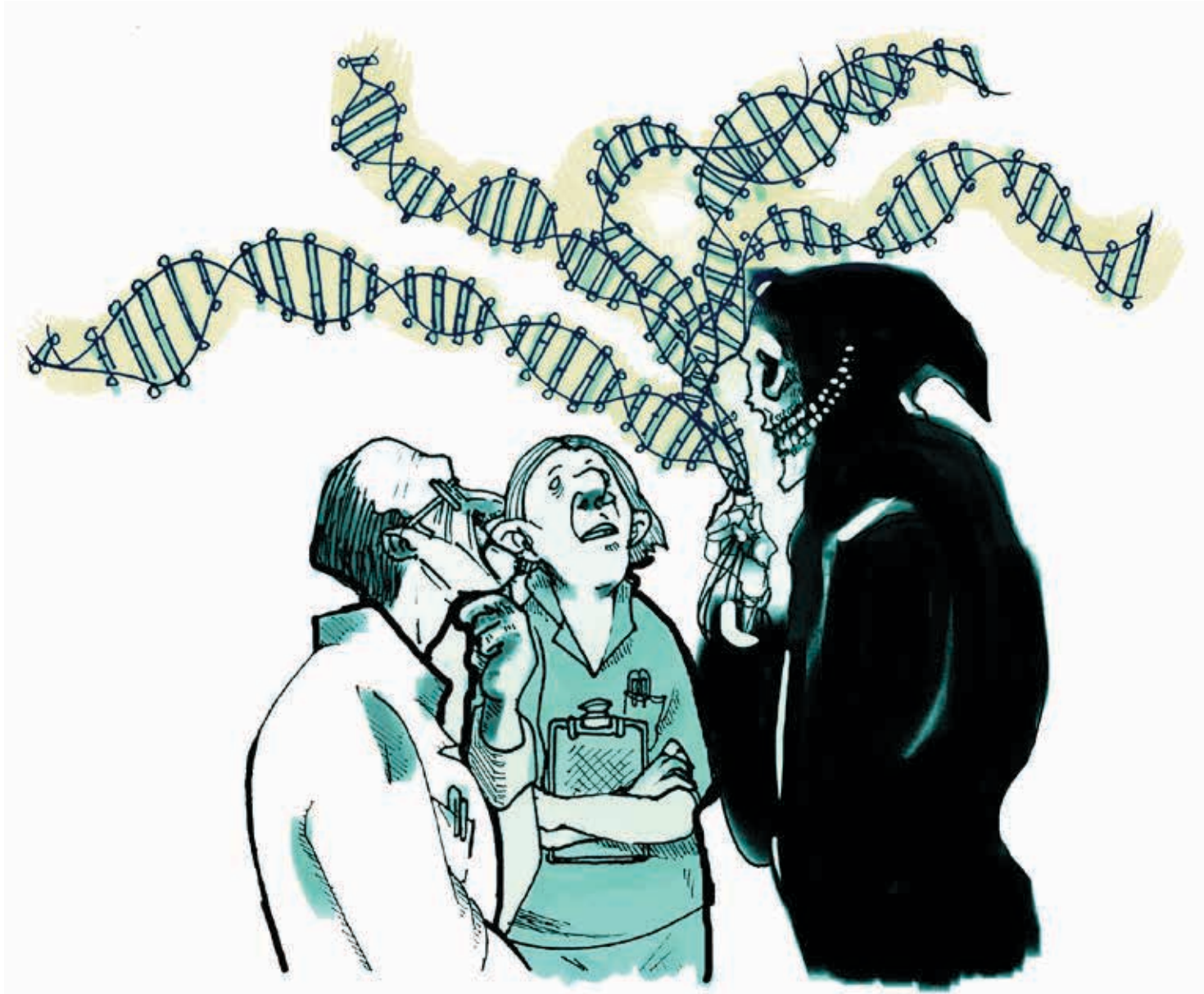
– Den videre tidsrammen vil være opp til Uloba og ham selv, sier han. **UD**

Detektiver i DNA-et

Ny genteknologi kan løse gamle kreftgåter, spare helsevesenet for ressurser, og pasienter for bekymring.

TEKST: **Kaia Sørland** ILLUSTRASJON: **Katrine Gunnulfsen**

I 1995 ble helsevesenet kontaktet av en person med symptomer på arvelig tarmkreft. Siden da har forskerne søkt seg gjennom 60 000 ulike genvarianter i 14 500 gener. Endelig, 20 år senere, er én kreftfremkallende genfeil funnet.

Stipendiat Maren Hansen ved Institutt for laboratoriemedisin, barn og kvinnesykdommer ved NTNU er en av de som har jobbet med denne familien.

– Denne pasienten hadde symptomer som indikerte at det kunne være noe arvelig, og flere i familien hadde samme symptomer. Av de individene vi har kartlagt er mange syke, og vi ser at det er syke personer i hver eneste generasjon, sier hun.

Dette gjorde at forskerne var ganske sikre på at det var en genfeil i ett gen som gjorde familien syk.

Problemet var å finne hvilket gen, og et forskningsprosjekt ble startet.

Gammel teknologi førte ingen veier

Til tross for futuristisk navn er ikke sekvensering av gener noe nytt. Hele 30 år tilbake i tid har man brukt noe kalt Sanger-sekvensering. Det var også den som først ble benyttet på denne familien i 2002, men man fant ikke noe i familiens gener som var kjent for å gi tarmkreft.

– Når man sekvenserer, finner man rekkefølgen av byggesteiner i DNA, som er A, C, T, G. Og så leter du etter feil i rekkefølgen, som da er mutasjoner eller genvarianter, sier hun.

Den tidligere metoden har ikke vært effektiv nok

og er veldig dyr.

– Med den kan man bare sekvensere ett og ett gen, eller noen få gener av gangen. Men nå har vi en ny metode som gjør at du kan sekvensere hele genomet om så bare på noen dager, sier Hansen.

Tusenvis av feil

Den nye metoden kalles genomsekvensering, og har åpnet for nye muligheter.

– Det er ulike måter å gjøre det på, men ved denne studien sekvenserte vi alle deler av DNA-et som koder for proteiner. Det utgjør ca 1 - 2 prosent av genomet, og det er der det er mest sannsynlig å finne noe som gir sykdom, sier Hansen.

Å finne feil er ikke nok for å finne sykdomsgenet.

Hva er...

- **DNA:** bestemmer cellenes egenskaper ved å styre oppbyggingen av alle proteiner. Når en celle deler seg blir DNA-et replikert og fordoblet.

- **Gen:** del av DNA-et. Genene danner sammen et genetisk rammeverk, som vil avgjøre hvordan en organisme vil se ut, fungere og hvilke sykdommer den er disponert for. Det er genene som gjør at du ligner på foreldrene dine.

- **Genom:** alt arvestoffet, eller hele DNA-koden til et menneske.

- **Genmutasjon:** forandring i et gen under en celledeling. Kan i noen tilfeller gi sykdom, men trenger ikke være farlig.

Kilde: Wikipedia, snl.no

Til det er genvariantene alt for mange.

– Når du gjør dette vil du finne flere tusen sånne genfeil. De fleste er nøytrale, og gir ikke sykdom, men noen av dem vil det. Det er de vi leter etter, de mutasjonene som gir alvorlig sykdom, sier hun.

Teknologien er ikke helt ny, og kom allerede i 2005.

– Det har bare videreutviklet seg og blitt bedre og bedre med årene. Det har vært brukt mye i forskning, men nå er den validert og testet nok til å kunne brukes i diagnostikk også, sier hun.

Fant synderen

Hos den syke familien ble prøver samlet inn fra både syke og friske, og genomsekvensering ble gjennomført.

– Vi fant over 60 000 ulike genvarianter i 14 500 gener, men visste ikke hvilken av dem som gjør familiemedlemmene syke. Da må man bruke filtreringsmetoder, sier Hansen.

Genvarianter som er vanlige i befolkningen filtreres vekk, det er ikke disse som er sannsynlige å føre til arvelig sykdom i én enkelt familie. Mutasjonen de lette etter måtte også finnes hos alle de syke, men ikke hos de friske.

– Etter mange slike filtreringssteg satt vi til slutt igjen med én kandidat, som også viste seg å være den genfeilen som ga den sykdommen, sier hun.

Etableres i diagnostikken

Det er ikke bare denne ene familien som skal få dra nytte av den nye genteknologien. Alle familier der man ser det ligger noe arvelig, men ikke klarer å finne riktig genfeil er aktuelle kandidater. Det vil utgjøre cirka 700-1000 pasienter i året.

– Vi jobber med å få den etablert i diagnostikken nå. Pasientene vil først analyseres av et panel, hvor cirka 100 gener relatert til arvelig kreft sekvenseres. Finner vi ikke noe der vil de få genomsekvensering i stedet, hvis vi har store nok familier å gå ut fra, sier Hansen.

En fullstendig genomsekvensering er ressurskrevende. Det koster fortsatt en del å utføre analysen.

– Prisen går ned, men det er fortsatt for dyrt til å

FOTO: Eirik Åsheim

TAR TID: Det har tatt ti år fra metoden først ble utviklet til den kan tilbys rutinemessig. – Det er sånn med førsteutgaver, de har en del feil. Vi vil jo ikke gi feil svar i diagnostikk, sier Maren Hansen.

tilbys alle sammen. Den gjør krav på personalets tid, og i tillegg trenger man bioinformatikere, som ikke har vært så vanlig å ha i helsevesenet fram til nå, sier Hansen.

Det er bioinformatikerne som utvikler programvare benyttet i denne typen analyse, og som behandler de store mengdene data som samles inn.

– For å få et oppsett som er bra nok til å brukes i diagnostikken så er det ganske mye jobb, så det er det vi jobber med. Det kreves en del validering før man tar den i bruk i diagnostikken. Vi håper vi skal ha det ferdig etter nyttår, sier hun.

Frikjenner friske

Å sette den nye genomsekvenseringen ut i praksis kan føre til at flere saker oppklares.

– Det er mange vi har jobbet med hvor vi ikke finner noen ting. Vi finner ikke noe i de genene som har

vært kjent for å gi kreft, og det blir liggende i skuffa, sier Hansen.

Disse sakene håper forskerne nå å kunne oppklare, slik at flere skal kunne få en diagnose.

– Det er ikke slik at disse pasientene ikke blir ivaretatt. De får de rette kontrollene selv om vi ikke har funnet årsaken. Når man finner den kan de derimot få et mer skreddersydd kontrollopplegg, for man vet akkurat hva som feiler dem, sier hun.

Hvis forskere finner genfeilen som gjør en familie syk, vil man kunne skille ut familiemedlemmene med økt risiko for kreft. Er feilen ukjent vil alle i familien bli tilbudt et kontrollopplegg.

– Finner vi genfeilen kan ressursen fokuseres på de som virkelig trenger det, og de som ikke har genfeilen slipper kontroll og den bekymringen. De har ikke større risiko for kreft enn folk generelt, sier hun.

UD

Splid om nytt studentdemokrati

Studentlederne i Gjøvik og Ålesund reagerer på at Studenttinget ved NTNU økte egen representasjon bak ryggen deres. — Forstår at Gjøvik føler seg snytt, sier leder Jone Trovåg.

TEKST: Kristian Aaser FOTO: Magne Haneberg

VARSLER OMKAMP: Leder Jone Trovåg i Studenttinget sier han vil foreslå å endre på intensjonsvedtaket, slik at Gjøvik ikke skal føle seg seg snytt.

Studentledere ved de fire utdanningsinstitusjonene som skal utgjøre det nye NTNU har den siste tiden jobbet med å få på plass et studentdemokrati fra 2016. Den oppsatte arbeidsgruppen ledes av studenparlamentsleder på Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Morten Djupdal. Gruppen foreslo i en innstilling at studentorganet skal bestå av 25 studenter. Høgskolen i Ålesund (HiÅ) og Høgskolen i Gjøvik (HiG), skulle ifølge innstillingen få to studentrepresentanter hver til den nye sammensetningen.

Studentparlamentene ved HiG og HiÅ skal fortsette

sin drift i 2016, mens HiST sitt avvikles ved årsskiftet.

På det forrige studenttingsmøtet i Trondheim, da spørsmålet om studieforskriften ble tatt opp, økte derimot Studenttinget det totale mandattallet til 31. Dette uten at de øvrige utdanningsinstitusjonene var klar over at studentantallet skulle bli diskutert. HiÅs og HiGs representanter forble låst, og NTNU fikk derfor økt sin representasjon.

Demokratisk uheldig

— Vi i Gjøvik føler ikke at vi ble helt riktig representert. Jeg var selv med i arbeidsgruppa som

foreslo 25 mandater, med to represententer fra HiG og to fra HiÅ. Det jeg reagerer på er at de etter Studenttingsmøtet låste de fire representantene fra HiG og HiÅ. Det er demokratisk uheldig, sier Studentparlamentsleder Ole-Jacob Oosterhof ved Høgskolen i Gjøvik.

Oosterhof understreker at det ikke er økningen av mandattallet han er skeptisk til, men at HiG og HiÅ ble stående igjen med like mange som før økningen, og dermed lavere grad av representasjon.

— Jeg vil tro at NTNU følte de mistet en del makt med at vi kom inn sammen.

Det er naturlig at de ville øke tallet.

Oosterhof mener for øvrig studentpolitikerne fra HiG har hatt god representasjon i arbeidsgruppa. På studentingsmøtet da antallet ble endret var det ingen til stede fra HiG eller HiÅ.

— Det er veldig dumt. Hadde jeg visst det ble som det ble, hadde jeg påpekt det, sier han.

— Høres merkelig ut

Nestleder Mathias Mjærum i Studentparlamentet i Ålesund er enig med Oosterhof i at HiG burde fått flere representanter. Han mener derimot at det største problemet er måten det ble gjort på. Verken studentlederen ved HiG eller HiÅ var klare over at antallet på det nye studentorganet skulle stemmes over. Mjærum vedgår at måten det ble gjort på høres merkelig ut.

— Vi studentledere må ta mye av skylda på vår kappe. Det har vært dårlig kommunikasjon, og det er liten tvil om at studentrepresentanter for HiG og HiÅ burde vært til stede på det møtet.

På studentingsmøtet var planen at den omstridte studieforskriften skulle bli tatt opp, men ikke at det skulle stemmes over antall studentrepresentanter for studentdemokratiet ved ny-NTNU.

— Spørsmålet ble likevel tatt opp, og vi fikk ikke ytret noen mening om det.

Mjærum mener studentene ved HiÅ er godt nok representert, men at Gjøvik burde vært tildelt en representant til etter at antallet ble økt til 31.

Blir omkamp

Leder Jone Trovåg i Studenttinget ved NTNU sier at de andre studentlederne var invitert til det aktuelle møtet, og at de fikk sakspapirene der møteordenen var redegjort for.

— De var nok ikke inneforstått med at innstillingen kunne bli endret på. Det er dårlig kommunikasjon, og vi tar selvkritikk på dette.

Trovåg sier han forstår at Gjøvik føler seg snytt.

Forstår du hvis de andre studentlederne føler at Studenttinget ved NTNU førte dem bak lyset?

— Ja, det forstår jeg absolutt.

Han innrømmer at Studenttinget ved NTNU har et ekstra ansvar for at resultatet ble så som det ble. Videre forteller han at det ble gjort i beste intensjon. Grunnen til at representasjonen til HiÅ ble omgjort til studenttall var for å øke deres representasjon. Ved det andre alternativet hadde de bare endt opp med én representant.

Trovåg sier han skal foreslå å gjøre om på intensjonsvedtaket, men at det er umulig å si hva utslaget blir.

— Det blir nok omkamp, noe som ikke er så heldig, sier han.

Det er bare Studenttinget ved NTNU som skal stemme over en endring av intensjonsvedtaket.

PRESEFOTO: Mikkel Walle

TAR SELVKRITIKK: Leder Morten Djupdal av arbeidsgruppen forstår frustrasjonen rundt vedtaket.

NYTT STUDENTDEMOKRATI

• Studentparlamentene ved Høgskolen i Gjøvik (HiG) og Høgskolen i Ålesund (HiÅ) skal fortsette sin drift i 2016, mens Høgskolen i Sør-Trøndelag avvikles ved årsskiftet.

• Studentorganet skal bestå av 31 medlemmer. HiG og HiÅ skal ha 2 medlemmer hver. Fra NTNU og HiST fordeles medlemmene etter studentantall. Dagens ordning ved urnvalg opprettholdes.

• Arbeidsutvalget (AU) skal bestå av sju personer på heltid og tre på deltid.

Kilde: Studenttinget NTNU

Trovåg mener det er en konsekvens av hvordan prosessen har blitt.

Forstår frustrasjonen

Parlamentsleder på Høgskolen i Sør-Trøndelag og sekretær i arbeidsgruppen som jobbet med det nye studentdemokratiet, Morten Djupdal, var grunnet sykemelding heller ikke klar over at Studenttinget på det aktuelle møtet stemte over antallet i det nye studentorganet.

Han understreker at det bare var et intensjonsvedtak, men tar på vegne av arbeidsgruppa selvkritikk og sier han forstår frustrasjonen i Gjøvik. Djupdal mener situasjonen skyldes at prosessen

startet for sent. Han sier det burde vært lagt opp til en ordentlig høringsrunde hos alle de respektive studentparlamentene.

— Det hadde vært hensiktsmessig å starte prosessen tidligere, men det viktigste for oss på dette tidspunktet var å få på plass et fungerende studentdemokrati fra 2016.

Han sier han har forståelse for at Studenttinget gikk inn for å øke antallet.

— Det var første gang dette ble diskutert, og jeg forstår at Studenttinget ønsket å påvirke, selv om det er uheldig, sier han.

Djupdal påpeker at han ikke vil legge skylden på Studenttinget ved NTNU. **UD**

Med beina på nakken

Flere ferdigutdannede søker jobb i utlandet allerede før fullført studie. For enkelte gir ikke jobb i Norge nok muligheter og utfordringer.

TEKST: Halvor Haugan og Ane Juul FOTO: Martin Gynther Mørkved og Lasse Georg Tønnessen

SELVUTVIKLING: President i Best Trondheim, Sigríð Dalheim (21), har inntrykk av at selvutvikling er viktige motivasjoner for å søke jobb i utlandet.

Utlandet har en spesiell tiltrekningskraft på de mange studentene som ønsker å dra på utveksling hvert år, men også mange ferdigutdannede kjenner på denne følelsen. Erik Bonsaksen flyttet til Tyskland etter endt mastergrad i industriell økologi ved NTNU for å bli en del av et blomstrende oppstartsmiljø i sentrum av Europa. Bonsaksen mener at han i Tyskland er del av et miljø som på mange måter er mer attraktivt enn i Norge.

Interessen for arbeid i utlandet er der, uavhengig av utdanning

HALVOR MOLLAND
Informasjonsdirektør i Hydro

Ansvar og muligheter

— Har du evnen til å ta imot ansvar og utfordringer så får du det. Du kan klatre raskt på rangstigen i en oppstartsbedrift hvis du er villig til å ta i et tak, sier Bonsaksen.

Han jobber i dag som Key account manager i Cuponation, et internettelskap basert i München. Bonsaksen sier det alltid lå i kortene at han ville til utlandet, særlig siden han gikk et svært internasjonalt studieprogram på NTNU.

— Jeg og en studiekompis lekte med en idé om å starte opp et selskap, men da den ideen ble lagt på is tenkte jeg etter hvert mer mot utlandet. Hver gang du hørte om oppstartsbedrifter var det utenlandske selskaper det var snakk om, og spesielt Tyskland er et stort sentrum for slike selskaper, sier Bonsaksen.

Han mener at det er mange som tenker likt og ønsker seg en plass i sentrum av begivenhetene. Bonsaksen mener at det nok er vanskeligere å finne gode kandidater til oppstartsprosjekt i Norge, da det er mer attraktivt å jobbe for selskaper midt i Europa med stor kontaktflate til resten av kontinentet, i tillegg til at det sannsynligvis er vesentlig dyrere å operere fra Norge.

Bred interesse
Det kan virke som flere enn Erik Bonsaksen ønsker seg utenlands for å arbeide. Informasjonsdirektør Halvor

TILTREKNINGSKRAFT: Utlandet har en spesiell tiltrekningskraft på de mange studentene som ønsker å dra på utveksling hvert år, men også mange ferdigutdannede kjenner på denne følelsen.

Molland i Hydro sier selskapet merker at interessen for arbeid i utlandet i stor grad er tilstedeværende blant nyutdannede som søker jobb hos dem. Han vektlegger at Hydro er en internasjonal organisasjon som ønsker å gi sine ansatte muligheten til å jobbe andre steder i verden.

— Hydro har ansatte i Norge som jobber utenlands i kortere eller lengre perioder. Hydro-ansatte fra andre deler av verden jobber også i Norge i perioder. Internasjonale muligheter er en av flere faktorer som trekker jobbsøkende til Hydro, sier Molland.

Han kan ikke se at enkeltstående yrkesgrupper eller nyutdannede med spesiell fagbakgrunn er mer interessert i å jobbe utenlands enn andre. Selskapet er en industribedrift som ansetter mange med ingeniørbakgrunn, men Hydro har behov for et bredt nedslagsfelt av fagdisipliner, og ansetter deretter. For eksempel har de behov for ansatte med kompetanse innen økonomi og finans.

— Interessen for arbeid i utlandet er der, uavhengig av utdanning, hevder Molland.

Karrierestart og personlig utvikling
Motivasjon for å dra utenlands er også gjerne knyttet til et ønske om å komme seg inn på et annerledes arbeidsmarked enn det vi finner i Norge. Bonsaksen

BEDRE FAGMILJØ: Erik Bonsaksen (27) valgte å ta seg jobb i Tyskland etter endt mastergrad. Han mener han der får mer ansvar og utfordringer i et bedre fagmiljø.

ser på jobber som hans som et springbrett for å komme seg videre inn på det europeiske markedet.

— Jeg har inntrykket av at folk som har dratt ut i Europa ofte har kommet for å bli, og for meg er det ikke et alternativ å dra tilbake til Norge med det første. Er du på jakt etter internasjonal

erfaring er det lettere å dra til utlandet for å starte karrieren, sier Bonsaksen.

Andre legger ikke like stor vekt på arbeid i utlandet som et springbrett for å starte en internasjonal karriere. Best, eller Board of european students of technology, er en internasjonal, ideell organisasjon som fungerer som et ledd mellom teknologistudentene fra hele Europa. President Sigríð Dalheim i Best Trondheim sier at studentene som er i kontakt med organisasjonen begrunner sin interesse for arbeid i utlandet med muligheten for å utvikle seg selv.

— Vi erfarer at studentene som ønsker å trekke utenlands er interessert i andre kulturer. De ønsker å flytte til en større by, og å utvikle sine personlige egenskaper gjennom å jobbe i et annet land, mener Dalheim.

Slike egenskaper kan ifølge Dalheim være språkferdigheter, evnen til å kommunisere på tvers av kulturer og å jobbe i team. Hun hevder at evnen til å kommunisere og å jobbe i team raskt utvikles når personer med helt forskjellig kulturell bakgrunn arbeider sammen i et internasjonalt miljø.

— Kunnskap om kommunikasjon, team-arbeid og kultur er lærdommer de tar med seg tilbake til arbeidslivet i Norge, forklarer Dalheim. **UD**

KOMMENTAR

TONE HÅLAND WEEN
 Journalist

Spennende fotballhøst

Det blir ikke bare verdt å følge med på Tippeligaen, Premier League, og Champions League, i høst bør man også få med seg Europa League. Etter tøffe kvalifiseringsrunder har både Rosenborg og Molde kvalifisert seg til gruppespill i Europa League, og man kan trygt si at begge lag har tøffere kamper foran seg.

Tøft gruppespill

Rosenborg møter Saint-Étienne, Lazio og Dnipro, og Molde møter Fenerbahçe, Ajax og Celtic. Sjansen for at noen tar seg videre er minimal, men likevel så kan vi nok forvente gode kamper og forhåpentligvis en seier eller to. De største lagene stiller sjeldent med A-laget i Europaligaen, og dette gir de norske lagene større sjanser. Moldes gruppe er nok hakket mer attraktiv med Ronny Deilas Celtic, og Ajax, som er en av fire klubber som har vunnet alle de store europeiske turneringene. Samtidig er det nok Rosenborg som har best utgangspunkt til å gjøre det bra.

Økt pengepremie

At norske lag deltar i Europaligaen kan ha både positive og negative konsekvenser. Etter at pengepremiene ble økt med 65 prosent, er det snakk om mange millioner. Per seier får lagene 3,4 millioner, og bare for å kvalifisere seg til gruppespillet får Rosenborg 26,68 millioner og Molde 31,71 millioner. Store økonomiske forskjeller i klubbene i Tippeligaen kan skape et gap, hvor de med best økonomi har råd til de beste spillerne. Samtidig gir gruppespill i Europaligaen mye nyttig kamptrening, og klubbene får spille mot «de store gutta». Vinner Rosenborg Tippeligaen i år, kan det være nyttig å ha europakamper på baken før de skal ut i knalltøffe kamper i kvalifisering til neste års Mesterliga.

Stort engasjement

Norsk deltakelse i Europeiske turneringer skaper et stort engasjement hos de fleste fotballinteresserte nordmenn. Det kan få selv den mest hardbarka Rosenborgsupporteren til å si at det er litt kult hvis Molde gjør det bra i Tyrkia, og vi heiet vel alle litt på Odd da de etter 22 minutter ledet 3-0 over Borussia Dortmund i kvalifiseringsrundene.

DYP KONSENTRASJON: Arild Knudsen er fornøyd med at NTNUI bordtennis får nye treningslokaler i idrett-senteret på Dragvoll.

Bordtennis i medvind

NTNUIs bordtennislag har fått nye lokaler, opplever økt interesse, og satser på seriespill.

Bordtennis er en stor sport internasjonalt, særlig i asiatiske land. I Norge er idrettsgrenen forholdsvis liten, men er i likhet med mange andre idretter representert ved NTNUI. I det siste har interessen for sporten blant studentene økt og NTNUI-laget har fått både nye lokaler, flere medlemmer og satser tyngre enn før.

Tidligere trente laget i idrettsbygget ved Gløshaugen, mens de nå har fått bedre treningsmuligheter ved idrettsbygget i Dragvoll. Dette gjør det lettere for klubben å håndtere den stadig økende interessen, og gir samtidig økte

muligheter for seriespill ved at spillerne får trent oftere og bedre.

Nye treningsfasiliteter

– Den største forskjellen på de to treningsfasilitetene er at vi her har tilgang til rommet i flere timer hver dag, mens vi bare hadde mulighet til å trene tre dager i uka på Gløshaugen. I tillegg er det noen praktiske forskjeller som har ganske mye å si i bordtennis, for eksempel at bordene er festet til gulvet, sier påtroppende leder, Arild Knudsen, i NTNUI bordtennis.

NTNUI Bordtennis deler treningssalen med idrettsvitenskapstudentene fra Dragvoll, og er veldig fornøyd med det nye tilbudet. Tidligere måtte så mange som ti spillere stå og vente på at et bord skulle bli ledig mens noen spilte. Nå har de flere bord og

muligheter for å trene langt oftere. Arild Knudsen forteller at bordtennismiljøet i NTNUI vokste kraftig i vår, med både yngre og eldre som ønsket å spille. – Det passet perfekt at NTNUI tilbød oss rommet i vår, selv om det har vært litt dugnadsarbeid for å få flyttet utstyret opp hit. All koordineringen har gått veldig greit, og mange fra klubben har vært med og hjulpet til frivillig, sier Knudsen.

Med flere treningsmuligheter fikk laget også bedre muligheter til å satse mer på konkurranser.

– Tidligere trente vi mest for moroas skyld, men nå har noen av oss dannet et lag som skal satse mer seriøst og spille serie, forteller Knudsen.

Seriespill

I likhet med alle nyregistrerte lag i bordtennis begynner også NTNUI i tredjedivisjon. Det er laget

SPORTSKALENDER

23. SEPTEMBER

Byåsen Elite - Skrim Kongsberg, Grundigligaen Kvinner. Nidarøhallen D, kl 18.30

25.-27. SEPTEMBER

Gjensidige Cup, basket. Stjørdalshallen.

1. OKTOBER

Rosenborg - Dnipro, Europa League. Lerkendal Stadion kl 19.00

2.-3. OKTOBER

Hu & Hei 2015, orienteringsløp. Bymarka, start fra Studenterhytta.

BORDTENNIS

• På verdensbasis er bordtennis den største individuelle idrettsgrenen med cirka 300 millioner aktive spillere.

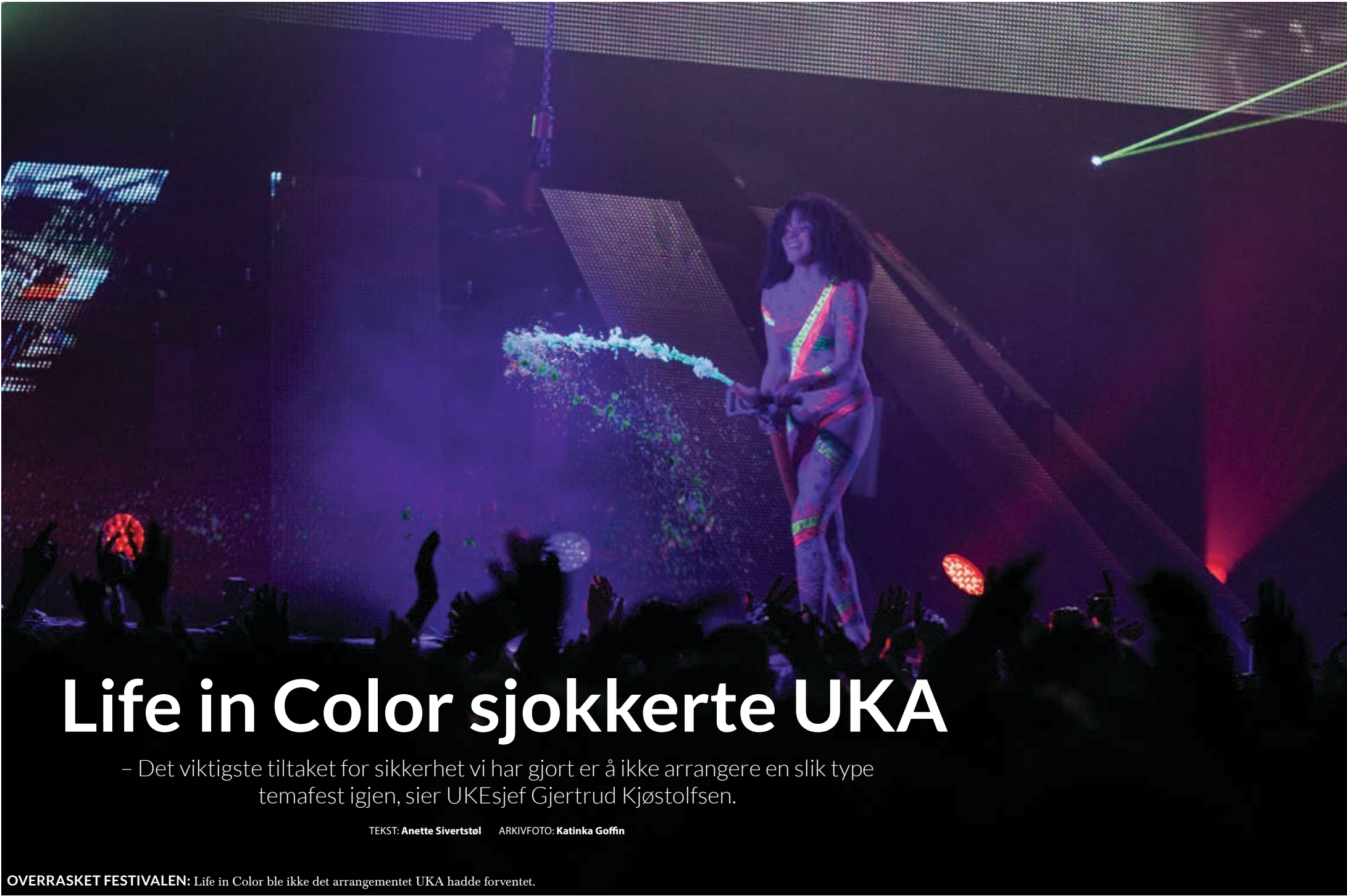
• I Norge har det vært spilt bordtennis siden 1920-årene.

• Bordtennis ble ikke anerkjent som en offisiell idrett av Norges Idrettsforbund før i 1947.

• De siste årene har bordtennismiljøet i Norge ekspandert. Spesielt har funksjonshemmede utøvere prestert sterkt og vunnet medaljer i både VM, EM og Paralympics.

på åtte spillere fra NTNUI Bordtennis som nå skal satse på å spille serien. I hver turnering spiller fire av disse, og det er derfor ikke slik at alle må spille i hver turnering. Laget prøver også å lære fra andre klubber. Knudsen forteller at de får hjelp og veiledning fra Vikåsen Bordtennisklubb, det eneste eliteserielaget i Trondheim.

– Målet vårt er å holde oss cirka på midten av tabellen i tredjedivisjon, spille noen kamper og fortsette å ha det gøy. Vi gleder oss veldig til å se framgang og resultatet av de nye lokalene, som også muliggjør at klubben kan vokse. Vi synes i det hele tatt det blir veldig spennende å se hvor dette kan føre oss, sier Arild Knudsen. **UD**

Life in Color sjokkerte UKA

– Det viktigste tiltaket for sikkerhet vi har gjort er å ikke arrangere en slik type temafest igjen, sier UKEsjef Gjertrud Kjøstolsen.

TEKST: Anette Sivertstøl ARKIVFOTO: Katinka Goffin

OVERRASKET FESTIVALEN: Life in Color ble ikke det arrangementet UKA hadde forventet.

I forbindelse med temafesten Life in Color under UKA-13 skal det ha skjedd seksuelle overgrep i Dødens Dal. Samtidig skal politiet i etterkant ha etterforsket mistanke om voldtekt og voldtektsforsøk henholdsvis på og utenfor arenaen. Politiet kan ikke kommentere utfallet av etterforskningen.

– Arrangementet overrasket oss, og ble en annen type event enn hva vi hadde sett for oss. Arrangementet knyttet til seg mye rusmidler som ikke var alkohol. Det gjorde at publikummet vi måtte hanskens med den kvelden var fryktelig utfordrende, sier mangeårige sikkerhetssjef Lars Ramstad i UKA.

Ledelsen i UKA-13 har i etterkant gitt klare råd om sikkerhet til UKA-15. Blant annet at UKA-15 heller burde satse på velprøvde og kjente arrangement.

– Det som skjedde sist UKA var en svært uheldig

hendelse, men vi har tatt lærdom fra det, sier Kjøstolsen.

Ramstad understreker at en uheldig hendelse er noe de tar på alvor.

– Lærdommen vi fikk var at vi ikke skulle gå for noe som ikke var utprøvd, enten på UKA eller i Norge. For selv om Life in Color-konseptet fungerer i USA, må man sette det i en kontekst av hvordan publikum i nærheten vil respondere på det. Grepene vi har tatt nå er at vi går for de sikre arrangementene og konsertene. De som i alle år har blitt trygt gjennomført, forteller han.

Fortsetter med UKEravner

Ramstad har lang erfaring med sikkerhet under andre festivaler og konserter, og han berømmer

UKA for ikke å gjøre kompromiss når det gjelder sikkerheten.

– Jeg må si at fra mitt perspektiv, så har ikke UKA en profittmaksimerende tankegang som går på bekostning av sikkerheten. Å leie inn vaktsselskap og politi er dyrt. Likevel er det aldri noen som stiller spørsmål ved det behovet jeg melder om. Det er ganske unikt til en festival å være, det gjør de ikke nødvendigvis andre steder, sier han.

I kjølvannet av de alvorlige hendelsene knyttet til Life in Color, satte UKA i gang noe de kalte UKEravner. For å tilse at publikum hadde det trygt, gikk frivillige i festivalen rundt og passet på området i Dødens Dal og Høyskoleparken. Dette viste seg å være såpass vellykket, at ledelsen i UKA-15 har bestemt seg for å videreføre dette sikkerhetstiltaket i år.

– Det ble nesten frivillighet oppå frivillighet. Man kan fort glemme at vi bygger opp festivalen frivillig. At man deretter også melder seg til å gå rundt og passe på folk, det sier noe om våre UKEfunker, forteller festivalens kultursjef Synne Marie Sollie, som også har ansvar for sikkerheten i Dødens Dal.

– Vi har natteravner, i tillegg til egne UKEravner som skal gå rundt i området. Vi skal også lyse opp deler av Høyskoleparken, noe som også ble gjort i fjor, sier Kjøstolsen.

I tillegg til egne ravner, har festivalen leid inn politi rundt konsertområdet, noe festivalen har gjort de siste UKEhøstene. Nytt av året er at de i tillegg betaler for en mobil politipatrulje som skal patruljere det umiddelbare nabolaget. Samtidig har de også leid inn vakter fra et sertifisert vaktsselskap. Ramstad

UKAS FESTIVALVETTREGLER

• Gjør deg kjent: Skaff deg en oversikt over hvor toaletter, servering, førstehjelp og (nød-) utganger er. Da vet du hvor du skal gå hvis behovet melder seg.

• Lytt til kroppen: Spis godt og drikk rikelig med vann. Hopping, dansing og alkohol gjør at kroppen trenger mer væske.

• Si ifra hvor du går: Si ifra til vennene dine hvis du forlater konserten eller går et annet sted. Så slipper du å høre navnet ditt bli ropt opp over høyttaleren.

• Bruk hodet: Ikke bland deg opp i slagsmål og situasjoner som kan bli farlige. Tilkall vakter om nødvendig. De er der for å passe på deg.

• Lytt til erfarne festivalfolk: Følg de oppfordringer som kommer fra vaktene eller scenens konferansier. De er til ditt eget beste.

• Ikke spre rykter: Ta brannalarmen på alvor. Lytt til beskjeder fra arrangøren. Ikke spre usannheter og rykter. Det kan skape uro og usikkerhet.

• Ikke vær i veien: Rundt serveringsstedene, toalettene og utgangene er det alltid mye folk. Det er mye hyggeligere å stå der andre ikke skal gå.

• Vær forsiktig: Ikke press på i køer eller foran scenen. Ikke stagedive. Uforsiktighet kan føre til at du skader deg selv eller andre.

• Snu i tide: Kom tidlig hvis du vil stå framme ved scenen. Blir det trangt og ubehagelig? Gå mot siden eller skrått bakover hvis du vil ut av mengden. Det er den enkleste veien ut.

• Bruk ørepropper: Ørene skal gi deg musikkglede hele livet. Ta vare på dem.

Kilde: uka.no

anslår at det vil være omtrent åtti sertifiserte vakter på de største arrangementene i Dødens Dal, pluss egne frivillige vakter.

– For vår del handler det om tilstedeværelse, i form av UKEravner, sertifiserte og frivillige vakter, og politi. Dessuten er dette en juridisk gråsone, på hvorvidt vi har myndighet utenfor konsertområde. Det viktigste vi kan gjøre er å ha god sikkerhet inne på området i Dødens Dal. Utenfor konsertområdet er det offentlig rom, og da er det politiet som styrer, forklarer Ramstad.

Nullvisjon

Både Ramstad, Kjøstolsen og Sollie mener sikkerhet er noe av det viktigste under festivalen.

– Det hjelper ikke å ha en fantastisk bra headliner, hvis opplevelsen blir dempet fordi du ikke har følt deg trygg. Publikum må vite at UKAs arrangement er sikre. Vi tar lærdom fra det som skjer UKE etter UKE, og fortsetter å bygge videre på erfaringer, forteller Sollie.

– Jeg kan med hånda på hjertet si at festivalen skal være trygg. Null alvorlige hendelser er vår visjon, sier Ramstad.

UKEledelsen lover at sikkerheten rundt Samfundet også blir ivaretatt.

– Vi jobber mye med sikkerhet, men det vil alltid være en viss risiko til stede når det er så mange mennesker samlet på et sted. Det vil være mange folk på Huset og mange på jobb under UKA. Derfor vil

synlighet være viktig her, sier Kjøstolsen.

– Vi oppfordrer også folk til å ta vare på hverandre, legger Ramstad til.

Tar sikkerhet på alvor

Allerede første våren etter at Kjøstolsen ble valgt til sjef, var hun og ledelsen i kontakt med politiet. Siden da har det vært hyppige møter mellom festivalen og politiet. Politiførstebetjent Rolf Morten Øyen ved Sentrum politistasjon mener UKA har lært av erfaringene fra det som skjedde sist UKEhøst.

– Vi har hatt flere møter, og dialogen er meget god. Det som blir kommunisert til UKA, blir tatt på alvor. Det blir ikke bare en moralpreken fra oss som ikke blir tatt seriøst. De tar ansvar for sikkerheten, og viser det gjennom sin tiltaksplan som de har lagt fram for politiet. De har gjort en grundig jobb når det gjelder sikkerhet, sier Øyen.

Politiet skal også arrangere ekstra kurs i ansvarlig vertskap for UKA-15, der de blant annet skal undervise om skjenkeloven og konflikthåndtering. Samtidig har Kjernearkampanjen blitt formidlet til festivalen Kampanjen er laget av Politidirektoratet og Kripas, og retter seg mot menn for å hindre festrelaterte voldtekter. Øyen mener denne kampanjen kan bidra til at voldtekt ikke skjer igjen under UKA.

– Den informasjonen vi har gitt til studentene gjennom denne kampanjen, har gitt rom for refleksjon og fokus på festrelaterte voldtekter, sier han. **UD**

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. Lengden på et innlegg begrenses til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på dusken.no

Kontakt debattredaktør Ingrid Skogholt på debattredaktor@studentmediene.no

Illustrasjon: Nora Birgitte Johansen

Når systemet sviktar

HELSE

Lars Rottem Krangnes,
Generalsekretær i
Unge funksjonshemmede

Under Dusken skriv om 21 år gamle Johannes Loftsgård som har Cerebral Parese og er avhengig av brukarstyrt personleg assistanse (BPA) for å kunne meistre studiekvardagen ved NTNU.

Kommunen sviktar

Kommunikasjonssvikt mellom Johannes og kommunen, i tillegg til få ressursar i komunen, har ført til at Johannes har opplevd kutt frå 70 timar til 37,5 timar BPA i vekå. Kuttet i assistanse gjer det umogleg for Johannes meistre studiekvardagen. Han har sett seg nøydd til å avslutte sosiologistudiane ved NTNU og flytte frå Trondheim.

Denne historia er eit skremmande eksempel på kor gale det kan gå når systemet sviktar og ein ung student står utan oppfølging og tilrettelegging. At Johannes avsluttar studiane sine før han har fullført

graden, vil kunne få store konsekvensar for hans yrkesaktive karriere.

Færre funksjonshemma i jobb

Forskning viser nemleg at utdanning i endå større grad er nøkkelen til jobb for ungdom med funksjonsnedsettingar, enn for andre. Likevel er det færre som får utdanning som tiltak i NAV enn før, og mange slit med å få tilrettelagd undervisning. Det kostar for både kommune og NAV å gje ungdom i denne gruppa den kompetansen dei treng for å få brukt si arbeidsevne, men det er langt dyrare å presse dei over i arbeidsløye og full uføretrygd.

Å få fleire med funksjonshemming ut i arbeid er eit av hovudmåla i avtalen om eit inkluderande arbeidsliv (IA-avtalen). Det har vi ikkje lukkast med, viser ferske tal frå Statistisk sentralbyrå (SSB). Etter 14 år med IA-avtale er færre i jobb, skriv Magasinet Velferd.

Nødvendig tilrettelegging

For Johannes vart kuttet frå 70 timar til 37, 5 timar for vanskeleg å leve med. Og det er forståeleg. For å

vera student betyr ikkje berre at du skal studere. Å vera student inneber også å ha fritidsaktivitetar. Det å skaffe seg nettverk og studiekameratar, og kunne tilbringe tid saman med dei, er ein essensiell del av studiekvardagen. Ikkje å sitte fanga i eiga leilegheit, som Johannes sjølv omtalar sin eigen situasjon.

BPA er sentralt for at Johannes skal kunne fullføre utdanninga si, som igjen vil gjere at han stiller sterkare som jobbsøkar. Både BPA og fleire andre tilretteleggjingsordningar er avgjerande for at mange unge med nedsett funksjonsevne skal kunne skaffe seg nødvendig kompetanse og vere konkurransedyktige på arbeidsmarknaden.

Manglar politisk vilje

Det er politisk semje for å få fleire i jobb, men vi manglar vilje. Vilje og fleire ressursar til NAV og kommune, til å sikre utdanning og ein god inngang til arbeidslivet. Det trengs eit betre samarbeid på tvers av sektorar og etatar, og mellom stat og kommune. Vi utfordrar difor alle nyvalde lokalpolitikarar til å gripe tak i desse utfordringane og gjere ein skilnad i sin kommune.

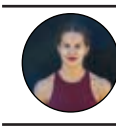

FOTO: tiny.cc/Syria Freedom

Ikke bygg mur, Anundsen

Vi er vitne til den største migrasjonen av flyktninger siden andre verdenskrig. Derfor trenger vi politikerne våre mer enn noen gang.

POLITIKK

Kristine Bjartnes,
ISFIT-president.

De satt på benker og plastposer der det fantes skygge. Gradestokken var nådd 40 grader og alle delte på det vannet de hadde. Noen hadde satt opp telt i parken, andre søkte ly under taket på perrongen på sentralstasjonen. De hadde nok reist langt, kanskje gjennom Tyrkia og Bulgaria. Nå var de i Beograd. Så lenge de klarte å komme seg over piggrådshelvete, bevæpning vakter og den flere meterhøye muren ved Serbias grense til Ungarn ville de være innenfor EU, så ville de ankomme til Østerrike, deretter Tyskland. Kanskje Norge.

Parken og togstasjonen var fylt til randen av flyktninger. Men sammenliknet med de 12 millioner syrerne som er drevet på flukt er det ingenting. Og for

første gang så jeg ansiktene til dem som oftestet kun blir omtalt som tall. 5 000. 8 000. 10 000. Mennesker.

I fem år har syriske sikkerhetsstyrker drevet landets innbyggere på flukt, de har ikke tilgang på mat, vann eller medisiner. Massakre, tortur, voldekt, kidnapping og drap av sivile har i et halvt tiår blitt hverdag. Ikke alle hjelpearbeidere slipper inn i landet og i mange områder er det livsfarlig å reise inn. I Libanon er hver fjerde innbygger en flyktning fra Syria. Her hjemme har Fremskrittspartiet tegnet kakediagram og gjort menneskeliv til valgkampproganda.

14. september var Anders Anundsen i Brussel sammen med resten av verdensdelens justisministre for å representere Norge og se etter løsningen på flyktningkatastrofen, men møtet så ikke ut til å lede til annet enn enighet om når neste møte bør finne sted. Frp-politikerne har ikke delt annet med journalistene enn at «tvangsmidler» og «grensekontroll» er nødvendig ettersom Norge er på god vei til å nå

«smertepunktet». Og han har enda ikke bestemt seg for om Norge bør delta på EU-dugnad eller ikke. **Dette får meg til** å lure på om Anundsen har fått med seg valgresultatet og ordsiftet i Norge de siste ukene. Dugnaden er allerede i gang, nordmenn samler inn penger, deler ut tepper og gir stemmen sin til de partiene som står for en medmenneskelig flyktningpolitikk. Jeg hadde bare så inderlig håpet at justisministeren og hans regjeringsvenner også ville klare å løfte blikket fra Excel-arket og se forbi sin komfort. Vi alle er vitne til den største migrasjonen av flyktninger siden andre verdenskrig, og politikerne våre trengs mer enn noen gang.

Menneskene som hadde inntatt togstasjonen hang opp klærne sine der det var plass, tørket svetten i pannen, og vugget gråtende barn i søvn. Likevel smilte de bredt til meg da jeg gikk forbi. Jeg håper at jeg kan møte de samme blikkene med stolthet og hevet hodet den dagen de ankommer Norge, og at Anundsen holder seg for god til å bygge mur.

Valser inn på biblioteket på dragvoll
"Hallais, har dere "Somebody Else Is On The Moon" til utlån?
@Fattigmann

[får øyekontakt med et frustrert barn på bussen mens jeg hvisker med tydelige munnbevegelser]
-Det blir aldri bedre
@S4bdi

"Denne nettsiden bruker kjeks."
@kvitrevik

Molde er så jævla RBK (2007)...
@AudunHBerge

Enten blir Høgmo genierklært etter kveldens kamp, ellers så fortsetter vi å tro han er noldus.
@GeirIngeFiske

[Første dag som aktiv ungdomspolitiker]
- Hva med søndagsåpne
L A N D E G R E N S E R ?
@S4bdi

Kjøpte et kompendium for 700 kroner i dag. Røverkjøp. Godt fornøyd med det. Jada. Blir fint det.
@ingriid

Politiets innsats mot prostitusjon i Trondheim forkortes PIMPIT. Det er for bra til å ikke være sant.
@katslap

Vi leikar dilemma i kollektivet: dusje i litt vel kaldt vatn, eller aldri ha heile kroppen under strålen i frykt for å bli skolda?
@MariaHonerod

Betyr dette at vi må slutte å prate dritt om Bergen de neste 4 årene?
@VildeCoward

Tilbake til de virkelig viktige tingene i livet: å velge å spille GTA eller The Sims!
#lifehuzzles #livetettervalgkamp
@SondreJN

Skulle kjøpe: skjeggtrimmer. Fikk: torturredskap.
@PhilipsCare_NO

Det har vært utsolgt til Oktoberfest en stund nå, dere kan slutte å prøve :-)
#sorryutsolgt
@ITKomiteen

 SAMFUNDETLEDER

Øyvind Bentås, Leder for Studentersamfundet i Trondhjem

Demagogien fungerer ikke

Forrige mandag ble det klart. Velgerne fikk sagt sitt, og det viser seg at demagogiske svertekampanjer ikke kan selges inn hos den norske befolkninga.

Illustrasjon: Christian Hekaas

Forrige mandag ble det klart: Velgerne fikk sagt sitt, og det viser seg at demagogiske svertekampanjer ikke kan selges inn hos den norske befolkninga. Fremskrittspartiet brukte betydelige summer av valgkampbudsjettet sitt på kampanjer skreddersydd for å skape en fiendtlig holdning mot stortingsvedtaket om å ta i mot 8 000 Syriske flyktninger. Det ser heldigvis ut til at de ikke har lyktes med dette.

Med en tilbakegang på 1,7 prosent på kommunenivå, 1,5 prosent på fylkesnivå og 6,1 prosent sammenlignet med stortingsvalget i 2013 er det tydelig at velgerne ikke lar seg skremme av propaganda. Tilbakegangen viser at humane og solidariske verdier fortsatt står høyt i den norske befolkningen. At et regjeringsparti går så direkte imot et vedtak fattet etter bred enighet i Stortinget er oppsiktsvekkende i seg selv. Kanskje enda mer når man vet at det er samme partis statsråder som skal gjennomføre vedtaket.

Dette er desverre ikke første gangen Fremskrittspartiet viser sitt sanne ansikt som et useriøst regjeringsparti. Ministere fra «lov og orden-partiet» trenger tydeligvis ikke å respektere verken egen jobb eller sin egen regjering. Anders Anundsen er for andre gang på tur inn til kontroll- og konstitusjonskomiteen etter misbruk av embetsverket og tilbakeholding av

informasjon. Heller ikke i Sylvi Listhaugs landbruks- og matdepartement er evnen til sannferdighet verdsatt, når hun gang på gang blir tatt i å lyve om tilstanden i norsk primærnæring. Som en bonus har vi selve riksklovnen Per Sandberg, som hverken forholder seg til regjeringen eller eget parti hver gang han i media skyter spurv med kanon i samtlige himmelretninger.

Det er lett å le av skrytelisten til Fremskrittspartiet, som for tiden inkluderer Segway, lakrispiper og to brødskiver om dagen i skattelette. Problemet er at man da ikke angriper det virkelige problemet. Vi har et regjeringsparti som med slagordet «for folk flest» har kapret regjeringsmakt, men som samtidig viser total mangel på respekt og forståelse for demokratiet, embetsverket og det norske folk. Fremskrittspartiet har i regjering gitt en legitimitet til hatefulle ytringer og hverdagsrasisme. Med Tybring Gjedde i spissen har de til en viss grad også fulgt opp med disse holdningene i media.

Sist de gjorde et dårlig valg, i 2009, var det Lars Sponheim som ble syndebukken. Den gangen, som nå, er det tydelig at det egentlig er slett politisk håndtverk og manglende respekt for velgerne som har skylden. Forskjellen i dag er at de ikke kan skyldes på andre enn seg selv.

BARTEGUIDEN

*DIN GUIDE TIL
KULTURLIVET I TRONDHEIM*

LAST NED APPEN OG LES MER PÅ
BARTEGUIDEN.NO

Trondheim på skeiva

...da Trondheim Pride ble arrangert for 18. gang.

TEKST: Silje Sæle FOTO: Eirik Åsheim

STORT OPPMØTE: Det var ikke mangel på mennesker som markerte sin støtte under Trondheim Pride.

«DREAM DAY»: Latteren satt løst hos både publikum og deltakere på Solsiden.

Vinden blåser friskt i fargerike vimpler på Solsiden. Langs kaia ved Dokkhuset står både politiske partier og festkledd publikummere. Skilt med budskap som «love is a human right» og «no freedom until we are equal» bæres av deltakerne. Det er duket for årets pride-parade i Trondheim når solen skinner om kapp med glitter og fjærboær i alle verdens farger. Midt i folkemengden står en høy og slank mann. Han er ikledd sølvpaljetter fra topp til tå, på hodet har han en krone. Vidar Graven kan minne litt om frihetsgudinnen. Han var med på å starte opp prideparaden i Trondheim, og snakker engasjert om hvorfor den er blitt så viktig.

- Det handler først og fremst om synliggjøring av mangfold. Selv den dag i dag blir man diskriminert som homofil, lesbisk, bifil og transseksuell. Ved å vise at vi finnes, og at vi er helt vanlige mennesker, blir det kanskje lettere å akseptere oss også, sier han.
- Graven mener også at dette er en fin dag å tøye grenser på.
- Det er mange som kler seg ut i forbindelse med

This is truly a dream day

BRIAN
Deltaker

paraden. Vi blir ofte satt i en bås vi ikke ønsker å være i, og da er dette en fin anledning til å ta kontroll over saken og vise at vi ikke lar oss definere av andre enn oss selv.

FESTSTEMNING. Paraden starter innmarsjen mot torget. Musikken stiger i takt med stemningen, og både korpsmusikk og lekne salsatoner runger gjennom folket. Alt fra barnefamilier til pensjonister har stilt seg opp langs Nordre gate med fargesprakende flagg for å vise sin støtte. Noen nyter en is i solen, andre knipser

bilder med mobilen for å forevige øyeblikket. Atmosfæren er nesten identisk til den vi kjenner fra 17. mai. Paraden inntar omsider torget, og folket samles rundt scenen hvor ulike taler og framføringer skal holdes.

En gjeng ungdommer ikledd mørke klær står helt bakerst i publikum med et banner med påskriften «the party goes beyond the gender». De er en artig og interessant kontrast til de fargesprakende flaggene og glitrende antrekkene som mange vil påstå kjennetegner en typisk pride-parade. De er medlemmer av Uffa (Ungdom For Fri Aktivitet), og forteller at de først og fremst er her for å støtte en viktig sak – men også på grunn av den gode stemningen.

- Det er morsomt å kunne delta på et slikt arrangement, men vi er her først og fremst for å støtte en god sak, da vi har venner som er både homofile og transseksuelle, sier en av dem.
- En av guttene bryter inn og legger til:
- Det handler om å vise åpenhet, og å være med på å gjøre det mer «dagligdags» å ha en annen legning enn heterofil.

RØMTE FRA HJEMLANDET. En klar stemme runger over høyttalersystemet når Trondheims ordfører, Rita Ottervik, deler sine tanker og meninger fra scenen til stor glede for publikum. Hun snakker om en by som skal vise åpenhet og respekt, framfor avsky og diskriminering. En by hvor bidrag til lokalsamfunnet er viktigere enn seksuell legning. Publikum jubler og klapper i enighet. Det blir holdt mange sterke taler fra scenen, og det nevnes blant annet at det er ulovlig å være homofil i hele 75 av verdens land. I seks av disse landene risikerer man dødsstraff.

Helt fremst ved scenen sitter en glad guttegjeng. De smiler og klapper i takt til musikken mens dragqueen Britney Fierce opptrer på scenen. Men bak smilene gemmer det seg en ganske brutal historie. De har opplevd mye av det som ble tatt opp i dagens taler, blant annet å bli truet på livet på bakgrunn av deres seksuelle legning. De introduserer seg som Brian, Charles, og Paul fra Uganda, og Moses fra Nigeria.

- Vi måtte rømme fra hjemmene og familiene våre fordi det ikke er akseptabelt å være homofil der.

Vi blir ofte satt i en bås vi ikke ønsker å være i

VIDAR GRAVEN
Deltaker

Det å komme til Norge for å feire Pride, betyr først og fremst frihet. Frihet til å kunne leve livet slik vi ønsker. Frihet til å kunne være oss selv uten frykt eller fordømmelse. Her er folk forståelsesfulle.

– EN DRØMMEDAG. Å være i et land hvor man har lov til å være homofil uten å frykte for sitt eget liv er helt nytt for dem. Guttegjengen er i godt humør.

- I dag er vi lykkelige. Dette er en opplevelse for

livet. En drømmedag! Jeg hadde aldri sett for meg at jeg skulle få ta del i en parade som feirer vår seksualitet og fyller gatene med kjærlighet og aksept framfor hat og avsky.

De har mye på hjertet og forteller blant annet om en god venn som er blitt satt i fengsel og torturert fordi han er homofil. To av guttene drar opp et stykke sammenbrettet papir fra lommene sine. «Uganda government – Free Cris Mubiru» står skrevet på tvers av arket.

- Det er fortsatt mange i våre hjemland som lider fordi deres legning blir ansett som et brudd på loven. Noen av de blir tatt og sendt i fengsel hvor de blir torturert. Dette skjedde med Cris, og det er ingenting annet vi kan gjøre enn å håpe på at rettferdigheten seirer til slutt, og at han blir satt fri.
- Folkemengden begynner å bevege seg nedover mot Ilaparken hvor grilling og bootcamp står for tur. Guttene stiller seg opp for å bli avbildet, og poserer stolt med regnbueflagget i bakgrunnen. De smiler bredt, før en av dem utbryter:
- This is truly a dream day! **UD**

Sjef for en UKE

Under stekende sol i Jotunheimen fant Gjertrud Hole Kjøstolfsen ut at det er følelsene og opplevelsene som er viktigst. Det tar hun med seg som sjef for Norges største kulturfestival.

TEKST: Henrik Delsbek FOTO: Hans Fredrik Sunde

Jeg har begynt å skrive en liste over ting jeg skal gjøre etter UKA. Noen ideer jeg får. Blant annet har jeg lyst til å begynne med håndball igjen, jeg har lyst til å danse ballett, jeg har lyst til å ri, jeg har lyst til å begynne i symfoniorkester. Jeg vil jobbe litt, være mer aktiv innenfor medisin, kanskje være med på ISFiT. Det er veldig mye jeg har lyst til å gjøre, men det er jo ikke så fryktelig mange år igjen. Så jeg får velge ut hva det blir, forteller Gjertrud Hole Kjøstolfsen.

– Er du systematisk når du velger ut hva du skal gjøre, eller er du en person som tar det på sparket?

Hun ler litt.
– Det sistnevnte. Jeg baserer mye på følelser.

Bannere med logoen til UKA dekker Trafoen i Høyskoleparken. Det lille, røde bygget har nå blitt festivalarbeidets hjerte. Folk kledd i grå UKA-gense-re strømmer inn i bygget. Det er det siste arbeidet som skal gjøres nå. Snart går Norges største kultur-festival av stabelen.

EN VELLYKKET PROSESS. Solen stråler ned i parken. Høsten er i anmarsj, men varmen er fort-satt høy, og lettkledd mennesker fyller plenen. Selv i dressjakke og sorte bukser virker Gjertrud rolig og avslappet.

– Har det vært en stressende arbeidsprosess?
– Jeg synes egentlig vi har klart oss veldig bra. Når man sitter med budsjettene så er det veldig store tall. Selv om vi er en frivillig organisasjon er vi jo Norges største kulturfestival. Men det er aller mest gøy.

– Hvordan håndterer du alt stresset?
– Jeg snakker med venner som er utenfor UKA. En venninne har vært med tidligere, og hun skjøn-

Jeg hadde lyst til å være med på å trekke de store linjene

ner det jeg prater om uten å være inne i det selv. Det hjelper veldig mye.

Gjertrud studerer for tiden medisin, en linje hun finner både spennende og krevende. Samtidig er ba-lansegangen mellom studiene og vervet som UKE-sjef utfordrende. Heldigvis er ikke engasjement i verv noe nytt for henne.

– Jeg har alltid vært med på mye forskjellig. Som elevråd og årbok. Jeg satt litt i ungdommens kom-munestyre. Egentlig har jeg slengt meg med på alt mulig jeg kan bli med på. Alt mulig sånn som jeg egentlig ikke helt vet hvordan jeg ble med på, men som jeg ble med på, og som var veldig spennende.

BRENNER FOR UKA. For Gjertrud startet dette eventyret tre år tidligere, da hun ble arrangement-ansvarlig for UKA 2013. Et voldsomt engasjement vokste fram, og bare litt under to år senere ble hun spurt ut i en fullsatt storsal. Utspørringen tok åtte timer, og til slutt måtte de seks andre kandidatene til UKEsjef-vervet innse at slaget var tapt.

– Hvorfor stilte du?
– Jeg hadde veldig lyst til å være med på UKA igjen, og å kunne forme det mer selv. Når du blir med midt i prosessen, slik jeg gjorde i 2013, er det jo mye som allerede er planlagt. Jeg hadde lyst til å være med på å trekke de store linjene.

GJERTRUD HOLE KJØSTOLFSEN

Alder: 24 år

Aktuell som: UKEsjef for UKA -15.

- Kommer fra Rykkinn i Bærum, og var tidligere i ungdommens kommunestyre.
- Studerer medisin, men har også prøvd seg på en utdanning som sivil-ingeniør.

5 KJAPPE:

Favorittartist:
Coldplay.

Favorittfilm:
The Untouchables.

Favorittserie:
Suits.

Favorittbok:
Tatt av vinden.

Favorittdyr:
Hund.

UKEVETERAN : Helt siden hun kom til Trondheim har UKA vært en stor del av studenttilværelsen for Gjertrud Hole Kjøstølfsen. Ønsket om å være med å trekke de store linjene fikk henne til å søke sjefservet.

Gjertrud ser mot Trafoen med stolthet og de rød-malte leppene former et stort smil.

– Først tenkte jeg på UKEstyret. UKEsjef virket ganske skummelt. Men så tenkte jeg meg om. Hvorfor ikke? Det å få lov til å være UKAs talsperson og UKAs ansikt utad er en utrolig ære.

TRONDHEIMS STØRSTE FEST. Når turen går inn i Trafoen viser det lille røde huset sitt sanne ansikt. Murvegger er blitt malt over med logoer og de kraftige rødfargene man ofte relaterer UKA med. Møbler og arbeidsstasjoner er strødd rundt i det gamle huset. I andre etasjer stiller Gjertrud seg foran en plakart av en halv-naken Action Bronson. Det er her festen blir planlagt, og målet er at det skal bli den beste festen i Trondheim.

– *Hva anser du som en vellykket fest?*

– Med en privat fest er menneskene det viktigste. At folk er i godt humør, og at det er en blanding av nye folk og kjente. Musikken må være god, og stemningen også.

– *Hva med UKA? Hva skal til for at det blir en vellykket festival?*

– Jeg håper alle koser seg og får den UKEfølelsen vi alltid snakker om. Også håper jeg at ting går godt for seg med tanke på sikkerhet, men det er vi gode på.

Egentlig har jeg slengt meg med på alt mulig jeg kan bli med på

UKEFØLELSEN.

– *Hva er det du gleder deg mest til å se på UKA?*

– Det er så mye. Jeg gleder meg veldig til å se revyen i Storsalen. Jeg har vært der hver fredag nå og sett prøvespillinger, men gleder meg veldig til å se med lys og lyd og kulisser og hele pakka. Så gleder jeg meg veldig til promenadekonserten, den klassiske konserten som starter hele UKA. Også etterpå når man går ned til Samfundet og avduker navnet. Det blir et veldig stort øyeblikk. Av artister gleder jeg meg veldig til Major Lazer. Også gleder jeg meg til Kakkmadafakka og Lemaitre. Også gleder jeg til å gå på Knaus og ikke vite helt hvem de er og ikke kjenne til musikken, men bare likevel bli fanget av stemningen som er der.

Ett år tidligere var hun for første gang på Vinje-

rock, og det var en opplevelse som satte inntrykk. Under strålende sol i Jotunheimen opplevde hun deilig musikk med både familie og venner. Det var også en liten vekker for hva som betyr mest under en festival.

– Jeg skjønnte at det er opplevelsene og øyeblikkene som er det viktige. Konsertprogram og kulturprogram er selvfølgelig også veldig viktig. Men det som er så unikt med UKA er at det skaper en spesiell stemning, denne UKEfølelsen. Man drar ikke bare på en konsert og stikker hjem igjen, man opplever en festival.

– HØRES SKUMLERE UT ENN DET ER.

– *Klarer du å gi slipp på UKA når du trer av?*

– Det vil nok bli en utfordring. Det kommer til å være en balansegang mellom å gi plass til den nye UKEsjefen og å overføre erfaringene vi har bygget opp så man ikke starter helt på scratch. Jeg skal nok være litt i kulisserne hvis den nye UKEsjefen ønsker det. I hvert fall være til hjelp når han eller hun vil.

– *Har du noen tips til de som har lyst til å bli UKEsjef?*

– Still. Prøv det. Det er bedre å angre på det man har gjort enn det man ikke har gjort. Det høres skumlere ut enn det er. **UD**

Syrisk suppe

TEKST: Mats Vederhus ILLUSTRASJON: Lars Martin Rossvik

Her om dagen stod jeg opp tidlig for å gå på universitetet. Du kjenner følelsen, sant? Trøtt som en alke, du sleper ræva ut av senga og pusser tennene i halvsøvne. Men da jeg kom på busstoppet sperret jeg opp øynene: syrere! Syrere overalt. De kravlet fram fra hver eneste krik og krok, og da bussen endelig kom var hvert eneste sete tatt av skitne, illeluktende flyktninger.

«Noen må gå,» tenkte jeg og tok fram mobilen for å oppdatere meg på hva som foregikk. På fjesboka kom jeg over en post av Carl I. Hagen, og han kunne heldigvis opplyse meg. Norge har blitt lurt trill rundt! Naive sosialister forsøker å «lyse seg i glansen» ved å gi husly, mat, og klær til syriske flyktninger, og samtidig faller Frp som en komet på meningsmålingene. Hvis dette fortsetter vil vi være nødt til å konvertere annethvert kulturhus – som har poppet opp som fluesopper de siste tjue årene – til moskeer, og hele Oslo vest for Akerselva vil til slutt se ut som Grønland!

Da jeg endelig hadde kommet meg til Gløshaugen etter å ha kjempet meg gjennom horder av lurendreiere, terrorister, og voldtektsmenn som stod i kø til nærmeste asylmottak, oppdaget jeg til min forferdelse at forelesningssalen var stappfull! Overalt satt det kvinner i burka-er som ammet skrikende unger. Jeg løp ut og satte meg på gangen med mobiltelefonen.

På Aftenposten.no kunne jeg lese at Per Sandberg allerede hadde advart mot helvetet: «Dessverre er Stortingets vedtak om å ta imot 8 000 syrere i ferd med å undergrave innstrammingene Frp har fått til på asylområdet,» hadde han skrevet. I ferd med? *I ferd med?!* Snart vil Høyre være nødt til å droppe kommunesammenlånsplanene sine, slik at vi kan plassere en familie i hvert kulturhus, ellers vil de stakkars familiene på Oslos vestkant og studentene på Byåsen være nødt til å åpne villaene sine.

Dette kunne ikke fortsette. I ren panikk tok jeg bussen til sentrum. Den brukte en time på turen, fordi den måtte unngå å kjøre på alle muslimene som hadde satt opp telt midt i veien – og bannet for meg selv idet jeg innså at veien fra busstoppet til Tulla Fischer var beleiret med arabiske salgsboder. Dette kom til å bli en lang dag. Etter å ha skreket «nei» på hundre forskjellige språk, og likevel endt

opp med å kjøpe ti kilo khat og et par vannpiper jeg egentlig ikke trengte, kom jeg endelig frem til Tulla Fischer. «Ah, endelig,» sukket jeg idet jeg oppdaget at stedet var fritt for flyktninger.

«En tomatsuppe og et glass hvitvin, takk,» sa jeg fornøyd til nærmeste kelner, idet jeg forbedte meg på å slappe ordentlig av og vurdere om jeg skulle flykte over grensen til Sverige. Jeg tok opp mobilen igjen og oppdaget at Christian Tybring Gjedde hadde foreslått at FN skulle kjøpe opp en gresk øy og opprette asylmottak der. Problemet var bare at FN ikke hadde

penger. «For en fantastisk idé,» tenkte jeg. Kunne ikke alle vestkantfamiliene fra Oslo bruke skattepengene de sparer med Høyre og FrP i regjering på å kjøpe den øya da, slik at vi kunne sende alle flyktningene ned dit?

Før jeg fikk tid til å tenke mer over saken, kom kelneren med suppen min. «Takk,» sa jeg. «Det gikk fort!». Jeg smilte for meg selv og førte en skje med suppe til munnen. Plutselig frøs blodet i årene mine til is. «Kelner,» skrek jeg. «Kom hit med en eneste gang. Jeg har en syrer i suppen min!»

ERFAREN JOURNALIST: Etter 28 år i syrisk media vet Rafik Koushha det meste om det som skjer over og under overflaten i Assadsfamiliens regime.

Livet på vent

Flyktningstrømmen har blitt til en stygg flekk på den globale samvittigheten. I Trondheim sitter asylsøkere og venter på livet.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen og Ragnhild Midtbø FOTO: Hanne Grønnestad

Nei, nei. Det er ingen skole for meg i Gaza. Ingenting.

Louais sigarett er i ferd med å ta slutt, og de mørkegrå skyene over ser faretruende ut.

Han drar pekefingeren over halsen og adams-eplet. Blikket er fast og stødig. Mer trenger han ikke å si.

NY KRISE. UDIs papirer henger på veggen ved resepsjonen på asylmottaket på Heimdal.

Det ene notatet er siktet mot statsløse palestinere. Fem måneder må de regne med å vente på et såkalt «asylintervju». UDI har bestemt at Louai skal tilbake til Gaza. Hans søknad er avslått. Det er bestemt.

Fram til 2009 fikk palestinske flyktninger oppholdstillatelse i Norge på humanitært grunnlag,

basert på anbefalingene til FNs høykommisjonær. Etter 2009 ble denne praksisen endret, og siden 2013 har Norge tvangsreturnert avviste asylsøkere til de okkuperte områdene. Louai er én av disse. Fokuset hos den norske offentligheten er skiftet nå, mot det syriske problemet.

Ventetiden for intervjuet skyldes den prekære flyktningsituasjonen Europa og verden står ovenfor. Mediebildet og kommunevalget her hjemme har vært dominert av syrernes situasjon.

Borgerkrigen i Syria har skapt en flyktningkrise verden ikke har sett siden 2. verdenskrig. Problemet er ikke lenger regionalt, det er internasjonalt.

GENUINT FOKUS. Døren til brakkene som utgjør kontoret og resepsjonen ved Hero mottak på

Heimdal åpnes av nestlederen Nina Banino-Rokkones. Hun smiler bredt og hjertelig, før hun ønsker oss velkommen inn. Det er enda 20 minutter til resepsjonen åpner, og beboere som ønsker det, kan få hjelp til å ringe hjem, tolke UDIs byråkrati eller fylle ut kompliserte søknader.

– Vi har et informasjonsprogram som alle beboere i mottak er pliktige til å delta i. Her får de informasjon om lokalsamfunnet Trondheim, det norske helsevesenet, og norske verdier.

Barnefamilier får ekstra oppfølging, samtidig som vi bidrar med individuell oppfølging og opplæring, forteller hun.

– Starter integreringen allerede her?

– Ja, den starter i mottaket. Først og fremst gjennom informasjonsprogrammet som begynner al-

Dette er flyktningsituasjonen:

- Ustabile regimer i Eritrea, Syria og Afghanistan er årsaken til den store flyktningstrømmen.
- Den mest representerte nasjonaliteten av de som ankommer Europa grenser er syrere.
- Ifølge FNs tall er opp mot fire millioner drevet på flukt ut av Syria, av disse er to millioner barn.
- Nesten 8 millioner er internt fordrevet.
- Flere flyktinger finner veien over Middelhavet fra Libya - et annet land i grus.

Damaskus fungerer som et utstillingsvindu, et teater for å vise at situasjonen i Syria er under kontroll

RAFIK KUSHHA

GENUIN VILJE: Nina Banino-Rokkones tror ikke engasjementet forsvinner når mediene skifter fokus.

lerede første dag de er her. Programmet fortsetter gjennom hele oppholdet.

Bidragsviljen de siste ukene har vært enorm. Klær, utstyr og leker har strømmet inn. Rokkones mottar daglig e-poster fra folk som vil hjelpe og gjøre en forskjell, men helst vil hun henvise folk til organisasjoner som igjen kan organisere den enorme givervgleden.

– Jeg håper virkelig at viljen til å hjelpe er genuin, og jeg tror ikke at engasjementet forsvinner når mediene skifter fokus, fortsetter Rokkones.

Ut fra resepsjonen kommer to menn gående. De snakker arabisk, og kommer fra Aleppo og Daraa i Syria. Rami, en lutrygget skøyer, oversetter for Louai og historien hans kan dermed bekreftes. Han skal hjem igjen til Gaza. Hamil, den andre syrerer,

er utdannet mekanisk ingeniør ved Universitetet i Aleppo. Begge snakker godt engelsk, har god utdanning og utstråler selvsikkerhet. De mørke skyene henger fremdeles over mottaket og været har blitt merkbart kaldere. Hamil ber inn på te. Varm, arabisk chai frister.

To senger på et 14 kvadratmeter stort rom utgjør Hamils soverom, men fungerer også som stue, oppholdsrom, og i dette tilfellet som teverelse. Hamil, Louai, og Ramis videre skjebne er full av kontraster, og norsk integreringspolitikk de neste årene vil avgjøre den.

SOLIDARITETSMARKERING. 11. september var rundt 2 000 mennesker samlet på torget i Trondheim, i forbindelse med solidaritetsmarkeringen i

regi av Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Nidaros. Trønderhøsten viste seg fra sin vakreste side med strålende sol fra skyfri himmel, og mennesker samlet seg for å markere sin solidaritet.

– Det er helt utrolig å se på slikt engasjement, Det er gøy å se at så mange er interessert i å bidra. Arrangementet har spredd seg som ild i tørt gress, og mange organisasjoner har sluttet seg til. Dette kan være med på å sende et klart budskap til politikere om at vi ønsker et varmere samfunn, forteller organisasjonens leder, Siril Wigen Monteiro.

LIVSFARLIG JOURNALISTIKK. Rafik Koushha er opprinnelig fra Syria og har vært bosatt i Trondheim i ett år. Han møter oss med en utstrakt hånd og et varmt smil. Personalet på San Sebastian

VEIEN TILBAKE: Louai sendes hjem igjen til Gaza. Hans framtid er uviss.

NOK PLASS: Der det finnes hjerterom, finnes husrom.

kjenner ham godt, og vi bestiller hver vår kopp kaffe. Septembersolen varmer ansiktet, Rafik tenner en sigarett og begynner å fortelle sin historie.

Pennen snurrer i hånden hans mens han forteller om sitt kjære Syria. Hovedstaden Damaskus hvor han har studert og hvor hans to døtre fortsatt lever og går på skole. Det glimter i de grønnbrune øynene når han forteller om Damaskus.

– Studietiden er den beste tiden i livet, sier han smilende.

Utdannelse er viktig i Syria. Han beskriver Syria som et land hvor tradisjon, skole, og utdanning står i høy kurs. Før krigen hadde landet fem universiteter, per dags dato er det kun universitetet i Damaskus som er i drift.

– I Damaskus fungerer det som før. Regimet står sterkt i hovedstaden. De bruker Damaskus som et utstillingsvindu, som et teater for å vise at situasjonen i Syria er under kontroll.

I Aleppo og Homs er universitetene blitt bombet, de er ødelagte. Krigen kan skape en generasjon uten skolegang og en «hjerneflukt» fra landet. Rafik forteller at svært mange av syrerne i Trondheim er

Dette er vårt liv. Våre døtre, våre mødre og våre søsken

RAFIK KUSHHA

høyt utdannede. Leger, advokater, lærere, og ingenører. Dette er mennesker som har mye å bidra med i sin nye hjemby – om forholdene blir lagt til rette for det.

Journalistikkstudiet fra universitetet i Damaskus ble til en 28 år lang karriere som journalist i Syria. Det å være en regimekritisk journalist i et diktatur var svært utfordrende.

– Det var veldig vanskelig under krigen. Man måtte finne måter å skrive på, slik at vårt budskap kom fram samtidig som det var skjult for myndig-

hetene. Vi led og vi arbeidet. Det var vanskelig, men vi klarte det. Vi fant alltid noe å skrive om og skrev om det for å opplyse folk.

Det var hans regimekritikk som gjorde at han i all hast måtte forlate hjemlandet, hvor hans familie fremdeles oppholder seg.

– I Syria er det mange frivillige, unge mennesker som arbeider med livet som innsats for å dokumentere situasjonen i Syria. I år har over 20 unge menn blitt drept på grunn av det arbeidet, og vi må for all del ikke glemme dem.

STORT HJETEROM. – Den første dagen min ble jeg tatt med til sentrum. Jeg så meg omkring og utbrøt «Er dette bysenteret?». Det var bare ti mennesker. Damaskus har sju millioner mennesker! Det var en stor overgang, men nå liker jeg det. Det er rolig og menneskene som bor her gjør byen vakker. Engasjement folk viser betyr mye for menneskene i det syriske miljøet. Rafik var selv til stede på solidaritetsmarkeringen.

– Vi ønsker å vise takknemlighet for støtten, sier han.

TE: Den menneskelige varmen gjør opp for surt Trondheimsvær. En kopp te hjelper også.

SAVN OG HÅP. Det er et innviklet tema vi snakker om, men Rafik poengterer gang på gang at det er viktig å holde seg positiv.

– Det er svært vanskelig når det har blitt sluppet bomber i nærheten hvor døtrene mine bor. Jeg får ikke sove, og spiser knapt.

Han poengterer at de er mange i samme situasjon. Svært mange syrere bosatt i Norge har sine aller kjæreste i Syria, og dette er en svært vanskelig situasjon å være i.

– Vi må bygge en bro og alle må gjøre sitt beste. Dette er vårt liv. Våre døtre, våre mødre, og våre søsken. I tillegg må vi lære norsk og gi noe tilbake.

LINDRENDE TE. Sigaretten til Louai slukner. Hans to søkende øyne former et usedvanlig smil. Utenfor resepsjonen ser man resten av mottaket. En lang, rød brakke, tre søte rødmalte hus, og et nytt leilighetskompleks. Den grå singelen danner rammen rundt.

Hamil er på vei ut av mottaket, kommunen har funnet bolig til ham. Målet er å lære seg norsk flytende, for så ta ingeniørfag på Gløshaugen. Louai tvangsreturneres til Gaza der framtiden er uviss, mens Rami er lei av å vente og lengter etter å etablere seg.

Teen varmer godt. Den ene mørke skyen får selskap av to nye, men solen er i ferd med å trenge seg igjennom. **UD**

Storpolitikkens lukkede gardiner: Det golve landet

I etterkant av den arabiske våren brøt det ut et fredelig og folkelig opprør i Syria. Opprøret utviklet seg snart til en blodig borgerkrig. Det storpolitiske spillet bak er uoversiktlig.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen FOTO: NTNU SVT/Nils Helda

– Kan man være trist over et barns død i havet, men ikke over tusenvis av barn som er drept av terrorister i Syria, uttalte Bashar al-Assad til russisk media.

En diplomatisk løsning virker å være milevis unna.

ET SEKTERISK HELVETE. – Den sekterske og geopolitiske dimensjonen skaper et fullstendig kaos. Rett og slett, sier Jo Jakobsen, førsteamanuensis ved Instituttet for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU.

De pågående konflikten i Midt-Østen er ikke lenger regionale, det er en storpolitisk konflikt der hvert steg blir observert med argusøyne av stormaktene. Flyktningkrisen er kun det siste problemet.

Russlands opprettelse av en militærbase og de nyankomne militærrådgiverne har sendt signaler til den vestlige verden om at russerne gjør som de vil.

– Russernes ønske er å reetablere seg som en stormakt.

Ved å gå inn med styrker og militære rådgivere gir det russerene kredibilitet, forteller Jakobsen.

– USA ønsker ingen slik russisk innblanding, de er skeptiske både til en kortsiktig russisk støtte til Assad-regimet og en varig russisk tilstedeværelse. Israel er heller ikke begeistrede for det, sier Jakobsen.

Bashar al-Assad er en nær alliert og venn av Russland. De historiske sporene etter russisk tilstedeværelse i regionen går langt tilbake.

– Det er et sektersk blodbad, som etter Irak-krigen og dens ringvirkninger har eskalert i omfang. Den sekterske dimensjonen av konflikten i området er ytterst viktig å forstå, påpeker Jakobsen.

SPLITTELSE. Årsaken til den pågående flyktningkrisen er dyptliggende og problematiske relasjoner mellom to store «blokker».

Etter Saddam Hussain hang fra galgen i 2006 har motsetningene mellom sunnier og sjiamuslimer økt i omfang. Etter oppløsning av Hussains regime fikk irakiske sjimuslimer støtte fra Iran. I Syria utgjør majoriteten sunnismen, mens Assad selv tilhører alewi-retningen – en gren av sjiaislam. Iran og Saudi-Arabia er erkefiender av sekterske årsaker, som igjen fører med seg økonomiske og politiske spenninger dem imellom. Saudi-Arabia er den dominerende «sunnistaten», mens Iran ser på seg selv som sjiamuslimenes beskyttere. Iran og Russland signerte i januar i år en militær samarbeidsavtale, og Saudi-Arabia yter som kjent støtte fra USA. Dermed splittes regionen av to stormakter.

– I Syria pågår det en såkalt «proxy war», der to stater kjemper mot hverandres allierte, fører de med våpen eller utfordrer territorial innflytelse hos motparten. Saudi-støttede grupper og Iran-støttede grupper, som for eksempel Hisbollah, utkjemper slag på syrisk jord, forteller Jakobsen.

Assads styrker ser ikke ut til å trappe ned, den islamske stat (IS) er fortsatt en trussel i øst, og i nord har de kurdiske styrkene fått kontroll over et område. Situasjonen er mildt sagt kaotisk.

NY KALD KRIG? Når Russland velger å gå inn med regimevennlige militære rådgivere og teknikere, kompliserer det hele situasjonen.

– Hva skjer hvis USA går inn med bakkestyrker og støtter de opposisjonelle, spør Jakobsen retorisk.

– Det har (fra begynnelsen av, dvs. 2011) utviklet seg til en eksistensiell kamp. Assad vet at han ikke kan få kontroll over hele Syria, kurderne har en slags autonom kontroll i nord, de opposisjonelle gruppene kontrollerer sitt område, og i nordøst mot Irak har IS kontroll over området der et kalifat stables på benea.

Det er i denne suppen av geopolitiske spenninger, religiøs splittelse og borgerkrig vi finner de syriske flyktningene som strømmer mot Europas grenser. Anliggenhetene til verdens stormakter er dypt involvert i problemene som gjør at verdenssamfunnet er nødt til å gripe inn når millioner av våre medmennesker rammes. **UD**

En odysse i bondage og kampsport

Vi tok turen på Kulturnatt Trondheim for å se hva byen har å tilby.

Tekst: **Benedikt Javorovic** Foto: **Lasse Georg Tønnessen**

En fredag ettermiddag, rundt klokka tre, skinner sola på Trondheim torg. Selv om det er fint vær og varmt står det tre gutter i ullgenser på scenen. I bare føtter, med maken hipstersveis. Det er gutta fra bandet Fogg som har fått æren av å åpne Kulturnatt Trondheim 2015 sammen med kulturminister Thorhild Widvey. Etter et par rocka låter kommer ministeren på scenen til spredt applaus. I åpningstalen roser hun Trondheims kulturliv opp i skyene.

– Berlin, Paris og Roma har sine festivaler, og her på Gråkallens rand har vi Kulturnatt. Trondheim har et veldig sterkt kulturliv som vokser ut fra et sterkt lokalt engasjement, sier Widvey.

En kan kanskje lure på hvorfor man åpner kulturnatten klokka tre på ettermiddagen. Det er ikke akkurat store folkegrupper som har møtt opp. En og annen fotgjenger stopper opp når musikken begynner, men det virker ikke så langt som mange har tatt turen. Likevel er vi optimistiske for at publikummet vil ta seg opp. Vi har en vag plan om å dekke så mye av festivalen som mulig.

Det er ingen enkel oppgave med 45 ulike arrangement fra 15:00 til 02:00 spredd utover hele Trondheim by.

Selvforsvar og avslapping

Vi starter med å finne fram til Trondheim Taiji Senter for å prøve oss på den kinesiske kampsporten. I en liten halvsirkel står en gruppe mennesker og lokalet fylles av rolig zen-musikk. Noe forvirret tar jeg en plass

i sirkelen og får beskjed om å puste fra kjernen og foreta sakte bevegelser.

Balansen skifter fra ett ben til det andre, armene beveger seg i store sirkler. Skuldrene senkes.

– Taiji handler mest om å slappe av. Det handler om selvforsvar og helse, men først og fremst om å slappe av.

Vår instruktør, Frode Strand Karlsen, guider oss gjennom bevegelsene i Yang-formen. Hans egne, flytende bevegelser gjør at jeg føler meg som en klumsete tosk. Etterpå får vi en oppvisning hvor han bruker sverd.

Det virker som om han nesten er i en transe, og jeg tenker at det er best å passe seg så man ikke blir stukket ned.

– Det tar kanskje et år å lære seg å bruke sverdet. Men det er ikke det mest imponerende, jeg har møtt dem som man bare tar på så mister man balansen, for de er så stødige, forklarer Karlsen.

Etter en kopp med grønn te skal vi videre. Jeg vet ikke om jeg har fått noen spirituell vekkelse, og jeg er ikke helt sikker på hvordan man puster fra kjernen, men jeg føler at jeg slapper av litt mer og har fått sluppet ut litt energi.

Natt på museet

Neste stoppested er en nostalgisk reise i min egen barndom. Vi drar til Vitensenteret, et sted jeg har vært flere ganger som ung. Det virker ikke som det har endret seg radikalt over årene, men det er fortsatt mye gøy for både voksne og barn.

Høydepunktet er et ballspill som måler hjernebølger, og målet er å slappe av mest for å «score» på motstanderen.

I tillegg klarer vi å komme oss inn på Viten-show med Forsker-Frederic, noe som viser seg å bli et overraskende høydepunkt. Dette høres nok ut som et barne-tv-program, og det er det også på en måte. Likevel er det mye moro for eldre.

Til stor entusiasme fra små og store demonstreres grunnleggende vitenskap med ting som tepose-raketter som fyker opp med varm luft, og heksemel for å lage store, gøyale flammer. For den gjengse gløshauging er det nok veldig grunnleggende, men for simple Dragvoll-studenter virker det som ren magi. Alt blir presentert med en god dose inuendo.

– Jeg liker å kjøre litt Disney-stil med humor som virker helt uskyldig, men også gir litt gøy for de voksne, forklarer Forsker-Frederic.

Politisk tiggerdansen

Fra noe veldig lett og gøyalt går turen til noe mer alvorlig og veldig politisk. For å være nøyaktig, et politisk danseteater om tiggere.

Uten å være sikre på hva vi drar til går vi videre til Vår Frues Kirke for å se *Den gode samaritaner*. Det åpner med et lydklipp av Carl I. Hagen.

– Det er ikke noe hyggelig å se tiggere på gaten, spraker Hagen ut av høytalerne.

En av skuespillerne kommer på scenen og spiller en full mann som raver rundt, drikker

og mister flasker. Vi får se tiggere i flere forskjellige former. Her er ingen perfekte, men man ser mennesker som de er. Et av høydepunktene er når skaper av stykket, Sigmund Hegstad, ikke har penger å gi til en av tiggerne, for deretter å miste penger ut av lomma og kaste seg i en haug av klær.

– Jeg ville gjerne vise tiggere i en helt annen kontekst enn de vanligvis vises, det har vært veldig flott å skape noe sammen med dem. Alle som deltar som dansere møtte jeg på gata her i Trondheim, sier Hegstad.

Det er et veldig unikt bidrag til tiggerdebatten som er vanskelig å beskrive, men bør oppleves. Det hele avsluttes med en stor rumensk folkedans der undertegnede dras opp på scenen og gjør et pinlig forsøk på å være med, men ender opp med å stå der som en idiot og klappe i hendene.

Erotisk speiderkurs

Fra kirka går turen naturligvis til Trondheims svar

på Sodoma og Gomorra, Erotikk1. Her skal det oppvises i bondage. Forventingene er høye når en ganske stor folkemengde stues inn blant dildoer og lærmasker. Det som følger er et veldig improvisert og kjapt erotisk speiderkurs. En instruktør viser fram flere forskjellige knuter på en av de butikkansatte.

– Alt dette er mye enklere uten klær, men jeg tenkte at for en gangs skyld skal jeg også være anstendig, forklarer han.

Vi får se mange gode eksempler på måter å binde opp noen, både hvis man vil dra dem rundt eller la dem henge og dingle i taket fra diverse kroppsdelene.

Samtlige av knutene er alt for kompliserte til at jeg vil klare å reprodusere dem, og vi ser ikke noe av den erotiske kunsten og musikken lovet i programmet. Likevel får vi noen gode tips for en ny entusiast for erotiske knuter.

– Sikkerhet er alltid det viktigste, man må ha gode tau. Også kan det være lurt å ha en kniv eller saks tilgjengelig hvis det skulle oppstå panikk. Ellers

så er det viktig å gjøre det med noen du kjenner og er komfortabel med, sier vår instruktør.

Han anbefaler også den beste løsningen på de fleste problemer: Søk det opp på Youtube.

Spaserturen elvelangs

Det begynner å bli ganske mørkt og folk har vært litt rundt omkring. Allikevel ser ikke Kulturnatt ut til å ha trukket de største folkemengdene. Vi bestemmer oss for å forlate sentrum og ta en tur langs Nidelva.

Det er den ferske litteraturfestivalen Ugress som står bak arrangementet Elvelangs. De lover et variert kulturuttrykk, og kajakk. Vi vandrer inn mot elvebredden fra Gamle bybro og hører noen underlige lyder. Vi kommer nærmere og nærmere, og finner til slutt et veldig forseggjort oppsett: Et lerrett, en mikrofon, noen høytalere, og en del musikalske duppeditter. ➔

TAIJI: Frode Strand Karlsen illustrerer Yang-formen.

Alt dette er mye enklere uten klær.

BONDAGE-INSTRUKTØR

KULTURKAVALKADE: Bondage, mote og videokunst var bare en knippe av det du kunne oppleve under Kulturnatt.

Installasjonen heter *She's singing to bring down the chandelier*. Når noen snakker, eller forhåpentligvis synger, i mikrofonen spilles det en film av en kvinne som synger og en lysekone som faller ned.

Det gjelder bare å synge lenge nok, forklarer Jonas Krøvel, en av verkets skapere.

Han forklarer også at det er eventyrstund rett ved siden av, og at de har måttet bytte mellom å ha installasjon og lesing på grunn av lyden. Ikke langt unna finner vi Medicinsk Selskabs Orkester som skaper god stemning med kjente slagere som *Nu klinger*. Like ved serveres det gratis snacks berget fra søppelkontainere.

Det utvikler seg til en veldig fin kveld for en spaseretur, og Elvelangs trekker bra med folk. Man er aldri helt sikker på hva man kan finne her og plutselig befinner vi oss midt i en fantastisk danseforestilling. Magiske bevegelser kommer til live i nattens mørke, med bare noen små lyskastere på bakken.

I mellomtiden fortsetter kajakkene å gli på elven i mørket, og vi undrer på om de ikke burde slutte nå. Men kajakkklubben vet hva de gjør. Vi treffer også på Mathias Johansson, en av festivalens arrangører, i travel fart.

– Det har vært en utrolig kul kveld, med masse folk og god stemning. Så da er vi fornøyd, skyter han inn før han sykler av gårde, med vinden flagrende i håret.

Viser alt på moteshow

Rundt elleve begynner vi å være ganske mettet på kultur og vandring i Trondheim, men hva er vel en

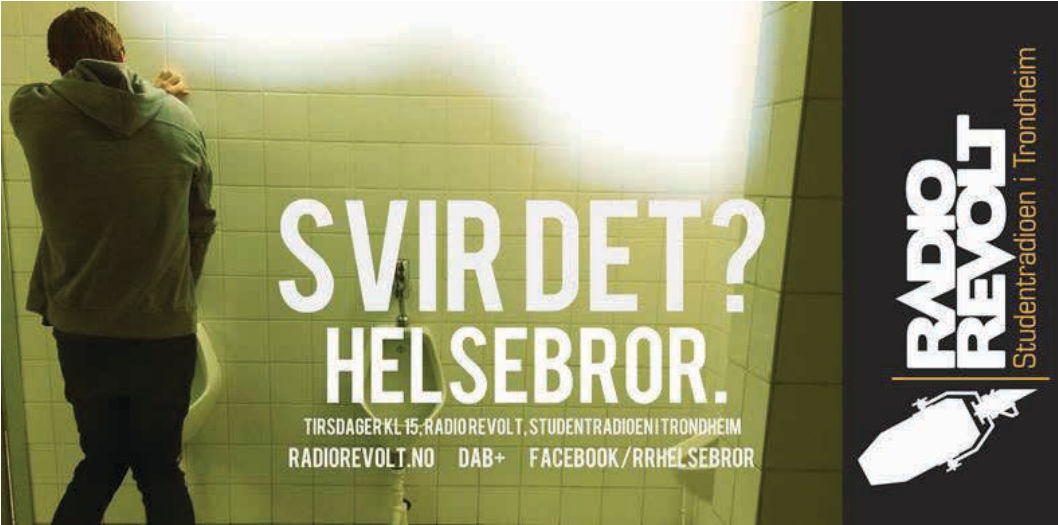
kulturnatt uten litt mote? Turen går tilbake inn i sentrum der det hele begynte, nemlig torgscenen.

Her skal vi oppleve litt trøndersk design av Nina Thorsø. Til de søte tonene av Alexander Rybak og andre norske artister får man se et bredt utvalg av klær. Showet inneholder både konservative kjoler og noen mer utfordrende, gjennomsluktige topper.

Jevnt over blir det en mer erotisk opplevelse enn

bondageshowet på sexsjappa.

Etter mer enn åtte timer med å vandre gradvis mer forvirret rundt i Trondheims kulturscene er vi klare for en god natts søvn. Vi har opplevd mye rart, men likevel bare en liten del av Kulturnatt 2015. Vi får vel gi arrangement tommelen opp og håpe at neste år er det flere som deltar på enda flere arrangement. **UD**

BY scenen

UTVALGTE ARRANGEMENTER HØST 2015

04/09	JONAS ALASKA	06/11	KIRSTI, OLA & ERIK
12/09	TRØNDESK CD & PLATEMESSE	07/11	DUNGEN [SE]
25/09	RESEARCHERS NIGHT	14/11	LARS VAULAR
01/10	RONNY TORSTEINSEN: SORRY, MAMMA!	15/11	TEDx TRONDHEIM: MAKING WAVES
03/10	LIVE AT BYSCENEN	21/11	ODD NORSTOGA
10/10	BARE IKKE NOK: EN HYLLEST TIL THE ALLER VÆRSTE!	28/11	LIVE AT BYSCENEN
13/10	W.A.S.P [US]	04/12	STAGE DOLLS + RETURN
23/10	PIRUM 50 ÅR: JUBILUMSKONSERT	05/12	STAGE DOLLS + RETURN
30/10	STEIN TORLEIF BJELLA	10/12	DUMDUM BOYS
31/10	THE WOMBATS [UK]	11/12	DUMDUM BOYS
01/11	ANE BRUN	12/12	MOTORPSYCHO
		17/12	BIGBANG
		18/12	DEN STORE JULETREFESTEN!
		19/12	JOHNDOE M/VENNER

Brukte bluser og nye truser

Gjenbruk, ombruk, vintage, retro, second hand. Kjær trend har mange navn.

TEKST: EMMA JOHNSEN RØDLI ILLUSTRASJON: ELLINOR EGEBERG

Gjenbruk er trendy som aldri før, skal vi tro salgssjef Nora Isachsen, for butikker i Fretex Midt-Norge. Isachsen kan fortelle at de ser et økende marked for gjenbruk.

– Vi har hatt en stor økning i omsetning de siste årene, og det viser tydelig at ombruk er blitt moderne, sier hun.

Også forbruksforsker Ingunn Klepp ved Statens institutt for forbruksforskning (Sifo), kan bekrefte at kjøp og salg av brukte ting vokser.

– Salget av brukte klær øker, blant annet fordi produksjonen av nye klær også går opp. Samtidig vet vi at det meste av gjenbruk foregår utenfor salgskanalene. Arv, lån, og bytte er mer vanlig enn bruktkjøp, forklarer hun.

Klepp mener at det i hovedsak finnes tre ulike motivasjoner for å handle brukt.

– Du kan få tak i ting til en lavere pris, skaffe deg ting som ikke er mulig å få tak i på annen måte, og du kan handle på en mindre miljøbelastende måte enn når du kjøper nytt, sier hun.

Celine Aagaard driver motenettstedet Envelope.no.

Hun sier at flere benytter seg av ting som Finn.no, bloppis eller snapsale for å få tak i dyrere plagg som de ellers ikke ville hatt råd til. Dessuten legger hun til enda en motivasjonsfaktor for å handle brukt.

– Å handle vintage er som å gå på skattejakt, uavhengig av om man finner noe eller ikke. Jeg finner mye inspirasjon i bruktbutikker og liker å gjøre bruktkupp. I Berlin har jeg kjøpt flere plagg som er favoritter i skapet, kan hun fortelle.

Miljøfokus

Isachsen mener kundene er bevisste på Fretex’ sosiale profil, samtidig som de er klar over hvor viktig det er å ta hensyn til miljøet. At det er trendy med gjenbruk gjør det også enklere for de som er mest opptatte av trendene å handle brukt.

– Noen av kundene våre er aller mest opptatte av miljøaspektet ved å handle brukt, og slike kunder har alltid handlet hos oss. Samtidig er det i dag kult å ha noe ingen andre har, for slik å understreke sin personlige stil. Både sosialt engasjement og miljøengasjement er i tiden. Vi ser at også de store kleskjedene har behovet for å vise sosialt engasjement i mye større grad nå enn før, fordi forbrukerne er mye mer bevisste og

Jeg vil si at vi lever i en tid der vi er mer opptatte av både miljø, hvordan vi lever, og hva vi spiser.

CELINE AAGAARD
Eier av motenettstedet Envelope.no

krever det, forklarer Isachsen.

Aagaard mener folk er mer opptatte av miljø og gjenbruk i dag enn for noen år tilbake.

– Jeg vil si at vi lever i en tid der vi er mer opptatte av både miljø, hvordan vi lever, og hva vi spiser. Noen ønsker å formidle videre at de kjøper brukt, fordi de gjerne vil vise verden at de bryr seg og har et bevisst forhold til forbruk, fortsetter hun.

En økende trend

Fretex-kjeden har arbeidet aktivt for å skape en gjenbrukstrend. Blant annet samarbeider de tett med skuespiller og modell Jenny Skavlan, kan Isachsen opplyse.

– Hun er et stort forbilde for unge fordi hun viser at det er enkelt og kult å kombinere miljøbevissthet med personlig stil. Skavlan er Fretex-fan, og stiller opp for oss på mange ulike arrangement, og som modell. Med henne samler vi miljø- og moteaspektet i én pakke, sier Isachsen.

Fretex var tidlig ute med å se at gjenbruk var i ferd med å bli trendy. Isachsen kan fortelle at de for noen år tilbake forsøkte seg med konseptbutikken Fretex Unika.

– Her kunne man finne mer unike plagg, men vi var kanskje litt for tidlig ute med konseptet. Det ville sannsynligvis gått mye bedre i dag, siden folk er så bevisste på ombruk. Vi får kanskje forsøke igjen, sier hun.

Aagaard understreker at hun håper bevisstheten rundt gjenbruk ikke kun er en trend.

– Trender kommer og går, men forhåpentligvis er dagens miljøfokus en pekepinn på hvordan folk vil leve framover i tid, sier hun.

Annenhånds undertøy?

Ikke alt er greit å kjøpe brukt. Klepp kan fortelle at hvor grensen går, varierer fra person til person.

– Hvem den forrige eieren var kan også spille en stor rolle. Å arve noe etter en kjær person kan oppfattes som veldig hyggelig. For andre er det enklere med ting som har vært brukt av folk de ikke kjenner, sier Klepp.

Hun forklarer at for eksempel undertøy og sko kan bli for intimt for mange. Dette er Aagaard enig i. På spørsmål om det finnes noe man ikke kjøper brukt, svarer hun med ett ord: undertøy.

Et vanskelig marked

Det er altså ingen tvil om at gjenbruksbølgen skyller over oss og at miljøengasjement er på moten, men spørsmålet er hvorvidt bruktkjøp utgjør noen forskjell i det store miljøbildet. Bruktbutikkene møter stadig motstand i den voldsomme markedsføringen fra klesindustrien. Ingunn Klepp understreker at gjenbruk er et marginalt fenomen i forhold til hvor mye klær som selges generelt.

– Vi kan ikke se noen nedgang i salg av nye klær, så at bruksalgene øker har ikke noen direkte miljøgevinst, sier Klepp.

At salg av brukt ikke er mer utbredt er ifølge henne ikke så rart. Klepp forklarer at markedsføringen for nye klær får svært stort spillerom, både fysisk og økonomisk.

– I for eksempel matindustrien møter man mange flere stemmer, for eksempel utdanningsinstitusjoner og helsedirektoratet. Reklamen for klær er på sin side ofte misvisende, og markedsføringen møter svært lite motstand, sier Klepp.

Klepp ser ikke på det økende salget av brukte ting som en løsning på miljøproblematikken.

– Folks tanker rundt miljø er sterkere når noe skal kastes enn når det skal kjøpes, og det er ved kasting folk kjenner størst ubehag. Men det er jo når man handler at man har størst påvirkningskraft, sier hun.

Klepp oppfordrer til å heller verdsette de tingene man allerede eier.

– Gamle klær kan være fine, og det er viktig å være glad i de tingene vi allerede har. Bruktkjøp er en veldig liten del av løsningen. Vi må produsere mindre og bruke det vi har mer, avslutter Klepp. **UD**

Det du burde gjøre under UKA

THE PRODIGY DØDENS DAL, 3. OKTOBER

The Prodigy er et elektronisk band som etablerte seg på slutten av 1990-tallet, og er fortsatt den dag i dag ansett som pionerer innen sjangere som big beat, rave og hardcore techno. I 1997 spilte bandet under UKA og nå vender de tilbake. Når bandet igjen skal opptre for studentene i Trondheim forventer vi en energisk konsert med et vanvittig lysshow og et tempo fra en annen verden.

MAHERS HISTORIE: SYRIAKONFLIKTEN STORSALEN, 12. OKTOBER

Samfundets S. Møller Storband presenterer et nytt gjensyn med bestillingsverket *Mahers Historie* etter en vellykket og intens urfremføring tidligere i år. Denne gangen kommer en Syria-ekspert fra UiO til å fortelle om konflikten og tilstanden i Syria før storbandet spiller. Musikken er komponert av tubaisten Daniel Herskedal og er koblet til historien om Maher Mahmouds liv som flyktning i vesten. Mahmoud spiller på på det tradisjonelle instrumentet oud, og setter sterkt preg på musikken med sine spesielle skalaer og sterke uttrykk.

BABIAN KLUBBEN, 13-15. OKTOBER

Babian kommer fra Sverige og står for et av de mer lystige innslagene på UKAs konsertplakat. Bandet lager musikk som passer for de som liker uhøytidelig og sjarmerende garagerock. De kjennetegnes med morsomme tekster om bavianer, Peter Pan og unge håpefulle menn. I tillegg har de flere ganger fått tittelen «Sveriges beste liveband». Til Babians dansevennlige toner kan du svinge deg på Klubben hele tre kvelder på rad.

BAND OF GOLD KNAUS, 16. OKTOBER

Se for deg musikere fra band som Big Bang, The National Bank, Jaga Jazzist og Dungen. Så tar du med et par musikere som har spilt i bandene til Todd Terje, Jarle Bernhoft og Thomas Dybdahl. Sammen er de Band of Gold, som spiller fengslende poprock med store eksperimentelle sprang i ulike sjangerretninger. Hvor får du sett denne gjengen spør du? På bittelille og intime Knaus.

FARAO KLUBBEN, 20-22. OKTOBER

Med et nylig albumslipp og suksess i utlandet, er det gledelig å se at norske Farao skal spille under UKA. Kari Jahnsen, som hun heter, er tidligere Urørt-artist og har de siste årene vært stasjonert i London og jobbet med musikken sin. Farao lager eksperimentell popmusikk som leker med både elektronika og folk. Det nye albumet hennes *Till it's All Forgotten* har originale melodilinjer, spennende perkusjon og elektroniske innspill som skaper en særegen stemning.

A\$AP ROCKY + WIZ KHALIFA DØDENS DAL, 24. OKTOBER

I oktober gjester to av hiphop-verdens største navn UKA. Konserten med Wiz Khalifa og A\$AP Rocky ble utsolgt på en halv time. A\$AP backes av navn som Kendrick Lamar og Mark Ronson på mange av sine større titler. Vi er spente på hvordan rapperen bærer showet uten dem. *Long.Live.A\$AP* ble, i motsetning til Khalifas siste utgivelse, svært godt mottatt. «Young, Wild and Free» i Dødens Dal er imidlertid god nok grunn til å få med seg denne dobbeltkonserten.

Kulturarrangementer:

NATTFORESTILLINGEN INTIMEN, 04.09-25.09:

UKA kan skilte med revyer og teater opp og ned i mente. Alle er definitivt verdt å se, men om du kun har tid til en, så ta turen til Intimen i Klebuveien. Nattforestillingen er en 20 års lang tradisjon, hvor UKA setter opp en egen, litt voksen forestilling. Det blir jubileumsforestilling og etterfølgende fest til ære for jubileet. Showet har tidligere fått god kritikk fra flere hold, og skal i år sette lupen på vårt eget samfunn og en søken etter sannhet.

UKELIGAEN 04.09-19.09:

Er du gira på å få en liten selvtilitsboost, eller kanskje legge til et par punkter på cv-en din? Da burde du sikte etter seier i en eller flere grener under UKELigaen. Som UKEatlet kan du satse på individuelle seire, eller gå for den gule ledertrøya og ta samleieren med jevne prestasjoner. Det hele sparkes i gang med Alias-turnering, et brettspill som går ut på å få partneren din til å gjette hvilket ord du har på kortet ditt. Neste konkurranse går av stabelen og er Kims lek. En lek som går ut på å memorere ting på et bord, og så finne hva som mangler. Men ikke hvilken som helst Kims lek. Dette er verdens største. Så suser vi videre til NM i stolleken, en klassiker som virkelig ikke trenger en introduksjon. Og det hele blir avsluttet med en sport basert på baller og klubber, men heldigvis helt uten fysisk vold. Croquet, hageklassikeren over alle hageklassikere.

AKTTEGNING SELSKAPSSIDEN, 04.09:

Har du en liten kunstner i deg? Digger du å se på nakne mennesker? Har du et dyptsittende ønske om å utforske den menneskelige formen? Uansett om alt eller ingenting av dette gjelder for deg bør du dra på aktegning. Akt er å tegne en levende naken modell og skal være en god metode for å forbedre tegneferdighetene. Enten du er Da Vinci eller bare tegner strekmenn kan du prøve deg, og kanskje lære noe, på Selskapsiden på Samfundet.

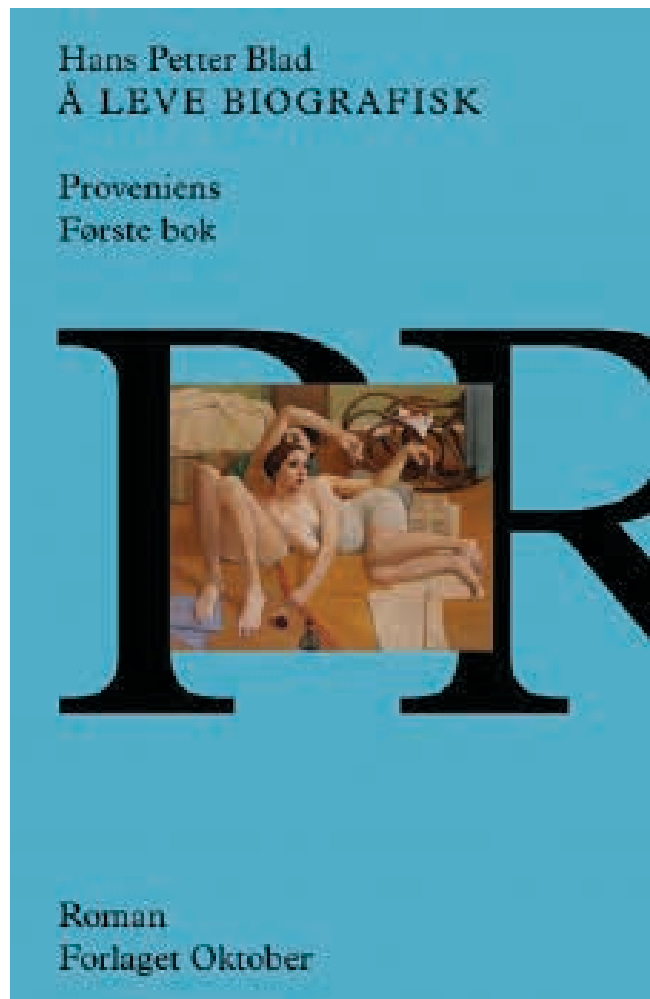
IMPROSCHMIMPRO KLUBBEN, 01.09-19.09

Dette er et flott arrangement for deg som elsker teater men hater alt som heter manus og struktur. Teateret skapes live på scenen med innspill fra publikum. Du kan til og med komme kveld etter kveld og se et nytt show hver gang hvis du er alt for glad i improvisasjon. Gjengen i IMPROschmimpro har gjort masse show og vet hva de driver med, du kan regne med høy kvalitet på forestillingene.

Pretensiøst sovemiddel

Hovedpersonen i *Å leve biografisk* ønsker å være storslagen og biograferbar. Dessverre er romanen fryktelig forglemmelig.

Tekst: Maria Lund Krogstad Foto: Oktober Forlag

Boken *Å leve biografisk* av Hans Petter Blad er hans første roman, utgitt av Oktober forlag. Den handler om forfatteren Lukas Hørslev, som plutselig har fått for seg at det 100 år etter hans død skal skrives en biografi om ham, og begynner å leve deretter. Lukas blir ekstremt opptatt av hva framtidige biograf kommer til å skrive, og bruker mye tid på å tenke på henne. Dette høres først interessant ut, og kunne sikkert blitt et spennende verk. Dessverre innfrir romanen ingen av forventningene.

Det er mulig romanen forsøker å være en slags analytisk bok om å skrive biografier, og om hva som egentlig gjør en person verdt å skrive om. I så fall er den sikkert helt ok. Dessverre hadde jeg håpet å lese et kult, litt pussig skjønnlitterært verk.

latt uten å gjøre noen stor forskjell, da mange avsnitt føles veldig like i innhold. Det er rett og slett for lite som skjer. *Å leve biografisk* er rolig, kjedelig, og uten spesielt spennende vendinger.

Kanskje er jeg ikke høykulturell nok, men etter min mening var det dessuten altfor mange referanser til personer og verk jeg ikke har hørt om.

Forfatteren virker pretensios, og man får inntrykk av at han stadig prøver å vise hvor belest og kulturell han er. Språket er dessuten grenseløst irriterende, med for mange ord man ikke bruker i dagligtale, og haugevis av anglisismer.

Boken er ikke direkte dårlig. Noen avsnitt var nesten givende, men den er mer for

Som sovemiddel er boken veldig effektiv.

Ikke en kji 400 sider lang drøfting av hva som er viktig å ha med i en biografi, og hvor viktig fiksjon egentlig er.

Hva handlingen angår er det ikke stort å si. Det er stort sett tilbakeblikk på hovedpersonens liv, analyser av det, og en hel del om hva som gjør seg godt i en biografi. Det føles som å ha blitt lurt til å lese en dårlig selvbiografi, hvor hovedpersonen prøver å analysere sitt eget liv sett utenfra. Det er til å bli gal av. Som sovemiddel er dog boken veldig effektiv. Hver gang jeg begynte å lese i den, tok det meg omtrent to kapitler før jeg begynte å gjespe. Det er ikke det at det alltid må være fart og spenning, men etter å ha lest en god porsjon av boken må man kunne forvente at noe skal være av interesse. Mye av boken kunne vært ute-

spesielt interesserte enn den generelle skjønnlitterære leser. Om du er skikkelig interessert i biografier og hva som gjør en person verdig en biografi, ja, da er kanskje dette boken for deg. Kanskje. Ikke en gang da vil jeg anbefale den varmt.

Det er veldig mange år siden sist jeg ble utsatt for en så dørgende kjedelig bok. Kanskje er det urimelig å forvente at boken skal fenge innen man har lest den første fjerdedelen, men i dette tilfellet var det svært representativt for hvordan boken fortsatte. Det mest positive jeg tar med meg videre etter å ha lest *Å leve biografisk*, er at jeg heretter alltid skal stole på at dersom boken ikke er interessant innen 100 sider, så blir den ikke det senere heller. Da er det på tide å legge den fra seg og lese noe annet.

Har du en spilldesigner i deg?

I Super Mario Maker er det nesten morsommere å lage brett enn det er å spille dem.

Tekst: Thorben Dahl Pressefoto: Nintendo

Det første Super Mario Bros.-spillet kom ut 13. september 1985. På den tida måtte spillegenden Shigeru Miyamoto designe baner ved å farge ruter på et papirark. Tretti år seinere, på jubileumsdagen, kan du sitte med Nintendo Wii U-kontrolleren i den ene hånda og pekepenner i den andre. Du flytter på blokker, plasserer ut mynter og pøser på med fiender. Med et eneste tastetrykk kan du spille ditt eget brett. Det er nesten litt magisk.

Du får servert alt fra banalt enkle baner designet av unger til nesten umulige utfordringer designet av sadister.

«Genialt,» sier du kanskje. «Nå sparer Nintendo masse penger siden Kari Nordmann designer brettene uten at noen får lønn.» Men det geniale med Super Mario Maker er at uansett hva du gjør, så er det gøy. Som spillskaper kan du riste eller stable

fiender slik du selv finner det godt for, og spillet er fylt til randen med lekne detaljer og referanser. Det ligger mye glede i å se og spille gjennom ditt eget håndverk, men Nintendo har gjort hele prosessen til en lek. De hjelper deg også på veien, for vedlagt i spillcoveret finner du en stilig bok med tips til yrende spilldesignere og gamle dokumenter fra utviklingen av det første Super Mario Bros.-spillet.

Det ville ikke vært morsomt å lage brett utelukkende for deg selv i lengden, så når du er fornøyd kan du laste opp brettet på nettet. Da får du beskjed hver gang noen har prøvd brettet ditt, og du kan se hvor mange som greier å fullføre, hvor på banen folk dør og kommentarer som spillere har lagt igjen. Tilsvarende kan du spille tilfeldig utvalgte baner som andre har laget. Her får du servert alt fra banalt enkle baner designet av unger til nesten umulige utfordringer designet av sadister, men i blant finner du en perle du ikke ville vært foruten.

Spillet er dog ikke uten sine begrensninger, for du må starte helt fra begynnelsen av brettet hver gang du dør. Dermed kan du ikke skape lange brett, siden du risikerer at spillerne gir opp når de må

Midt på hattestativet

Knutsen & Ludvigsen og den fæle Rasputin er en dugelig filmatisering, men kunne trengt et bedre manus.

Tekst: Eirik Vågeskar Pressefoto: Tordenfilm/Qvisten Animation/Norsk Film distribusjon

Filmen har et innbydende visuelt uttrykk, fylt av morsomme detaljer, svært likt Dolmens illustrasjoner til gruppens album. Glimrende figuranimasjon gjorde at jeg umiddelbart ble knyttet til hovedpersonene, som spilles av John Brungot og Herman Sabado. Disse har så godt samspill at det var umulig å holde latter og tårer inne under vennskapets opp- og nedturer.

Duoens musikk er selvsagt med. Man merker at det er lagt mye arbeid i å overføre de kjente sangene til lerretet. Særlig falt «God morgen, Norge» i smak. Der kjører hovedpersonene dresin gjennom postkortfotografier – et grep som kanskje hører mer hjemme i en musikkvideo, men passet filmen godt.

I andre halvdel blir filmens mangler tydeligere, blant annet dens endimensjonale biroller: Forskeren og hans datters eneste personlighetstrekk er å være glade i hverandre. Skurken er maktsyk, tydeligvis fordi han er stygg og lav.

Historien holder et høyt tempo så lenge heltene er på farten, men dette dabber betydelig av når de når reisen endestasjon halveis uti filmen.

En annen svakhet ved historien er at heltene ofte reddes ut av kniper ved ren tilfeldighet. I filmens klimaks kommer slumpetreff etter slumpetreff som trukket ut av en hatt. Vi trenger ikke å se til USA for å få vite hvordan slikt kan gjøres bedre: Jul i Flåklypa er et nylig eksempel på en pen, norsk barnefilm der hovedpersonene står for framdriften og bifigurer har kjøtt på beina. Etter rulleteksten kommer et klipp og hinter om at det fortsatt er mer å hente i kildematerialet. Jeg ser fram til et eventuelt gjensyn. Dessverre ble det ikke fulltreffer denne gangen.

NÆRKONTAKT: – Man treffer artistene på nært hold, sier Ingvild P. Högberg.

Felebuer i private stuer

Nå skal byens hjem fylles med klanger fra klassisk sjanger.

Tekst: Are Furubotn Arkivfoto: Anniken Larsen

Alternative og kuriøse konsertscener kan utløse unike sinnstilstander hos publikum. Det å anvende areal som vanligvis ikke blir brukt til å framføre forestillinger kan skape en helt spesiell stemning rundt konsertopplevelsen. Inntrykket man får av en forestilling forsterkes eller svekkes betydelig ut ifra hvordan rommet er utformet og hvilken historie lokalet anskueliggjør. I tillegg vil erindringen av forestillingen være vakrere om den er preget av en helhetlig og sammen-satt sanseopplevelse.

For andre år presenterer Trondheim Kammermusikkfestival «hjemme hos»-konseptet. Hver dag under hele festivaluka kan man oppleve en intim konsert i et lokale som betraktes som et hjem for noen.

– «Hjemme hos»-konserter handler om å gå tilbake til kjernen i kammermusikken, tilbake til 17- og 1800-tallets huskonserter. Da var det vanlig at det ble spilt musikk i mindre rom. Med «hjemme hos» kan man få oppleve dette, og man treffer artistene på nært hold. Det blir en helt spesiell stemning når man sitter på en konsert med bare tjue folk, sier Ingvild P. Högberg.

Högberg er, sammen med Viviann Alme, produsent av festivalen. De jobber med alt fra artist-booking til frivillig-koordinering av Trondheim kammermusikkfestival.

Hjemme hos NTNU-studentene

En av konsertene skal være på Studenterhytta på Gråkallen i Bymarka. Her spiller trioen Poing som består av Frode Haltli på trekkspill, Rolf-Erik Nystrøm på saksofon og Håkon Thelin på kontrabass.

– Haltli, Nystrøm og Thelin er alle kjent som improvisasjonsmusikere, men har faktisk også røtter i folkemusikken. Vi har gitt Poing friheten til å bestemme selv hva de vil spille, så det er vanskelig å forutsi hva man kommer til å få høre, forteller Högberg.

Henning Sommermo skal være gjestemusiker på konserten. Han er professor ved NTNU og dermed har konserten en kobling mellom lokalet og utøverne som spillere.

– Det kommer til å bli en artig konsert med mye humor, konstaterer Viviann Alme.

Hun forteller at man også kan spise middag på hytta før konserten begynner.

Totalt vil det være hele ni «hjemme hos»-konserter. Man kan blant annet gå på konsert i stuen til pianisten Spigseth og dirigent Sagstad i Ranheimsveien 228C for å høre heftige fiolinstykker av komponistene Bartok og Franck. En også gå hjem til Berglund og Johansen i Ilevollen 2 for å høre jazzkvartetten Come Shine i et lokale som rommer tretti heldige mennesk-

er. «Hjemme hos»-konsertene byr på stor sjangervariasjon og et innblikk i ulike hjem, samt muligheten til å komme usedvanlig tett på utøverne.

Lokale flammer og mysteriekammer

– Ettersom det er 20-årsjubileum i år har vi viet ekstra mye fokus til å trekke fram det vi har her i byen. Det er viktig at lokale ensembler får være med og spille under festivalen, sier Alme.

Årets festivalkomponist er trondheimsbaserte Maja Ratkje. Hennes komposisjoner vil kunne oppleves på mange konserter denne uken. Hun skal blant annet synge sammen med Trondheim Symfoniorkester.

I tillegg har festivalen satt en helt ny begivenhet på programmet. Fredag 25. september kan du oppleve et mysteriekammer.

– Dette er et konsept som er blitt populært i USA og England. Her kan publikum delta i en teaterforestilling og oppfordres til være med på å løse et mordmysterie. Trondheimsforfatteren Jørgen Brekke har skrevet manuset og brukt karakterer fra hans bøker. **UD**

ALBUMANMELDELSER

GOLD CELESTE – THE GLOW

En debut med mange bevegelige deler, men tåler den tidsvariabelen?

Gold Celeste sin debut er en glødende smeltedigel. Musikken i seg selv er det vanskelig å sette en definitiv merkelapp på, men dersom man sier melankolsk, psykedelisk drømmepop ispedd litt soul og jazz så kommer man ganske nært. Bandet har inkorporert en mengde uttrykk i låtene, men om man kommer til å like totalpakken koker ned til hva man søker i musikken man hører på.

Åpningssporet «Can of Worms» er definitivt et høydepunkt med fengede refreng og tilbakelest stil. «Grand New Spin» føles som en trasig og forvridd Beatles-hyllest, og er ei meget sterk låt i all sin enkelhet. Bandet viser sin forkjærlighet for cooljazz på den korte intermezzoen «Pastures». Hvert et hjørne av plata er spekket med referanser til både 60- og 70-tallets estetikk, kombinert med en mer moderne meloditeft.

Lydbildet er sjarmerende sprakete og «lo-fi». Kort sagt er det soniske aspektet meget godt gjennomført. Bandet har klart å balansere instrumenter og lyder med vidt forskjellige klangkvaliteter, og dette fortjener de mye respekt for.

Den til tider intense sounden, monotone vokalen og de søkende låtene kan allikevel bli i meste laget over lengre perioder der det skjer lite annet. Dette blir selvfølgelig en veldig generell kritikk som kan anvendes på det meste av musikken som prøver noe lignende det her, men deler av skiva mangler litt dynamikk og variasjon. Dette blir litt

rart når bandet tydelig har jobbet så hardt for at denne velsmakende lapskausen av inntrykk skal være spiselig for lytterne.

Til tross for det som er nevnt over er ikke dette et svakt debutalbum på noen måte. Gold Celeste har oppnådd akkurat det de har forsøkt. Det er lett å gå seg vill når man prøver å høre ut som heltene sine «med en liten vri», men det virker som om Gold Celeste har unngått denne problemstillingen ved å ikke validere den. Det vi hører her er definitivt deres eget, til tross for at mange har prøvd det samme.

LUKE ELLIOT – DRESSED FOR THE OCCASION

Romantisk mørketid

Egentlig er jeg litt inhabil, som heterofil kvinne, når jeg skal prøve å sette ord på denne albumopplevelsen. Jeg er også garantert en umiddelbar fan når jeg hører pumpeorgel, slidegitar og en mystisk kvinnelig andrestemme, men det får så være. Jeg kom ikke til Luke Elliot, amerikaneren kom til meg. Med sin mørke rockemusikk.

Jeg blir ikke mindre betatt av at førstelåta lener seg på et vakkert fiolinriff som må være lånt fra Led Zeppelins «Kashmir». Låta, «Get'em While They're Hot», er forøvrig en fylligere versjon av originalen fra Elliots første EP. En romantisk stemning legger seg i det «Blue and Green» tar av midtveis i sporet og vokalen etablerer seg på en inderlig og intens måte. Utover i plata plukker «Let It Rain», «People Like You» og «Reason To Believe» igjen opp

denne stemninga. Den krysses av låter som godt kan beskrives som mørk-rock. Det er mørketid, og Elliot og gjengen tar seg, musikalsk sett, god tid og formidler dette på en omhyggelig måte.

Det gleder meg at Elliot og produsent John Agnello (Kurt Vile, Sonic Youth) benytter seg av et bredt utvalg musikere og instrumenter. Debutalbumet *Dressed For The Occasion* er i sin helhet spilt inn i det anerkjente Athletic Sound Studio i Halden. Hver hule i lydlandskapet fylles av de lokale heltene The Salmon Smokers. Et påfallende trekk ved albumet er at en ikke lener seg på ett enkelt musikalsk element, men bruker et relativt bredt spekter av instrumenter, teknikker og vokalprestasjoner. Det er ikke det rent musikalske som holder plata sammen, men en gjennomgående mørk, romantisk stemning, manet fram av en mer eller mindre intelligent musikalsk forståelse.

På samme tid er dette musikk som er lett tilgjengelig gjennom en klassisk, tidløs og vakker appellform. Om ikke mamma og pappa også kan kose med dette albumet, så er jeg helt på bærtur.

Tekst: Ulrik Halmøy Foto: 4AD

DEERHUNTER – FADING FRONTIER

Allmennvennlig kosemusikk

Det første jeg gjorde etter å ha hørt gjennom *Fading Frontier*, var å høre gjennom Deerhunter sine to forrige album. Vanligvis ville jeg ha gjort dette for å høre hvordan bandet har utviklet seg gjennom årene, men nå var det utelukkende fordi jeg måtte vite om *Monomania* (2013) og *Halcyon Digest* (2010) var like bra som jeg husket dem. Deerhunter har siden oppstarten velsignet fansen med en solid miks av indie, shoegaze og punk, men nå virker det som om de har lagt eksperimenteringen til side, og erstattet den med mer allmennvennlig kosemusikk.

Nå høres jeg kanskje gammel og teit ut. *Fading Frontier* er absolutt ikke et dårlig album. Hvis det bare hadde vært et nytt og ukjent band som hadde gitt ut samme album, ville jeg nok vært fornøyd med å skjemme bort ørene mine med denne søte musikken. Stemmen til Bradford Cox kommer jeg nok til å være svak for i lang tid, og den halvpsykedeliske krautrocken som er å finne igjen på albumets fineste låt, «Take Care», er noe av det som gjør Deerhunter til det de er.

Det er nettopp dette tvilen min overfor *Fading Frontier* baserer seg på. Det er ikke nok bra låter, ikke nok trøkk, og det er heller ikke nok

sjel. «Breaker», en av låtene som ble sluppet i forkant av albumet, er forsåvidt koselig og søt, men det høres ikke ut som noe Deerhunter anno 2013 kunne ha nøyd seg med. Det samme gjelder for «Snakeskin». – Problemet mitt med *Fading Frontier* er at jeg ikke klarer å unnslippe min egen sammenligning med deres tidligere verker. Det er tulle å kritisere et band for å ha laget et album som er kjedeligere eller mer monotont enn deres forrige. Bandet kan selvfølgelig ha hatt dette som intensjon, om ikke annet bare for å vise en ny side av musikken sin, men faktum er dessverre at det er håpløst å skrive om ny musikk uten å bli minnet på det eldre og bedre. Jeg synes ikke albumet fortjener «Best new music»-stempelet det kommer til å få av Pitchfork.

Tekst: Vanja Thronæs Foto: Name Music and Publishing AS

TWITTER: @SPITPOSTEN

Spitposten

SPIT (FRÅ ØSTTRØNSDK «SPURV-MÆNISH», BIRD MAN). TRONDHEIMS FRIE STEMME SIDEN 50 ÅR ETTER PROPHETEN (FVMH)

SPITPOSTEN REGISTRERER

... at ble visst fire nye år
... at de lokale bakeriene har aldri vært gladere
... at hvem skulle trodd at et hippieparti uten konkret politikk skulle gjøre det så bra?
... at mon tro om Kongsberglista kun består av ansatte
... at fører i alle fall en eksplosiv kommunepolitikk
... at hva faen er Høgskolen i Gjøvik?
... at hæh, Ålesund også?
... at NTNU har visst tatt på seg «den trønderske manns byrde»
... at bringe opplysning og mastergrader til usiviliserte strøk
... at det er til deres eget beste, høyskoler liksom.
... at vi sammen kan vi gjøre siviliserte og moderne mennesker av de også
... at det er ikke deres feil, de vet jo ikke bedre
... at jeg er ny og kjenner ingen
... at jeg er kreft og kjenner ingen
... at jeg har vært funk i tre semester og kjenner ingen
... at jeg er ferdig utdanna siving, og kjenner ingen
... at jeg har vært i Bodegaen og kjenner alt
... at kjenner at det svir når jeg tisser
... at #utsolgt
... at #ikkeprodigy
... at tar i mot AIDS i bytte mot oktoberfestbillett
... at drar til Bodegaen i bytte mot AIDS
... at gir bort en pirumitt med klamydia
... at GRATISSSSSS!!!!
... at hvor blir det egentlig av syrene som kommer til Norge?
... at det er en grunn til at Lyches supper varierer etter sesongen
... at unnskylt kelner, det er en flyktning i suppen min
... at nei, vent, der ble den deportert
... at så slapp man magesår
... at kjipt at Lycheburger fortsatt eksisterer da
... at i andre nyheter: Nye snapchatfiltre
... at nå kan du også spy regnbuer
... at nå kan du også bli en levende emoji
... at nå kan du også se deg selv med bart
... at hvor mye likner du på Hitler?
... at send inn ditt bilde til oss, så bedømmer vi
... at rangeringen skjer på en skala fra Pol Pot til Stalin
... at det er på tide med ansvarskifte
... at nå tar jeg over alt
... oblatere og opium til folket
... at vi gir deg livestream fra Mannen
... at Mannen har ikke falt
... at Mannen har ikke falt
... at MANNEN FALLER
... at falsk alarm
... at Mannen har ikke falt
... at ikke fis meg på balla oløøøø

Konsertbillett og pillebrett

UKA i underskudd etter tidenes dårligste booking. UKA og FS iverksetter desperate tiltak.

UKE-FØLELSEN 2015: denne lille pillen skal redde Samfundet fra økonomisk undergang.

Etter å ha vært Samfundets melkeku i en årrekke virker det nå som om jurene har tørket inn. UKA går mot underskudd etter at bookingen av The Prodigy viser seg å ikke leve opp til forventningene. I skrivende stund er kun fire billetter solgt, alle til middelaldrende menn som bare er ute etter å gjenoppleve UKE-følelsen fra -97.

— Overskuddet skulle utelukkende komme gjennom dopsalget til konserten. Det sier seg selv at vi ikke får solgt noe som helst når det eneste konsertgjengerene vil ha er en cocktail av utgått overskuddsheroïn og meth. Vi har kuka til overskuddet, sier økonomisjef Sirius Svaart.

Svaart nevner også at de har dratt lærdom av Life in Colouur under UKA-13 hvor eksterne aktører tok overskuddet fra distribusjonen av UKE-følelsen og lignende litt mildere narkotiske midler som ecstasy og meth.

— Vi mistet i alle fall 9 millioner

til det svarte markedet. Det skal ikke skje i år, sier Svaart.

Storstilt produksjon

UKA har virkelig satset stort på dopsalget, og har engasjert over 250 frivillige i produksjon og distribusjon. 50 er såkalte UKE-dealere, som skal stå for salget før, under og etter konsertene. I tillegg er over 200 desperate studenter som ikke rakk siste opptak engasjert i produksjonen.

— For å sørge for at ingen av de frivillige blir utbrent får de en jevn strøm av andregrads opiater, forrige UKEfølelse, for å dempe stresset av arbeidsmengden, forklarer forpleiningssjef Cathrine Tjall.

I et desperat forsøk på å få opp billettsalget har ledelsen satt flere tiltak til verks. UKE-funker har siden juni fått tilbud om å hente så mange gratisbilletter de vil. Foreløpig har ingen benyttet seg av muligheten, og det snakkes om å gjøre et fullstendig frislipp av billettene.

Pakkeløsningsansvarlig har ikke troa på tiltakene.

— Vi frykter at det ikke blir publikum selv om vi gir gratis inngang. Neste løsning er å tilby en pakke, hvor folk får konsertbillett og pillebrett i inngangen. Funker ikke det blir vi faktisk nødt til å begynne å betale folk, sier hun.

FS tar styring

Finansieringsstyret med hovedinvestor Dag Herrem i spissen har i kjølvannet av underskuddsnyheten lagt planen for å holde økonomien flytende.

— Det er et stort potensial i Bodegaen som ikke blir

realisert med dagens profil. Vi tar inspirasjon fra suksessen til Mathallen, og kombinerer dette med Bodegaens eksisterende rykte. Resultatet blir Trondheims største kjøttmarked, sier Dag Herrem.

Herrem forteller at de vil tilby Trondheims kjøtt- og mannskorsentusiaster alt fra svære, feite ugandiske kjøttstykker til tynne og fettfrie kinesiske fileter.

— Vi vil i tillegg til å være Trondheims bankende hjerte endelig kunne tilby bankende hjerter, avslutter Herrem.

UKA REVOLUSJONERER OKTOBERFESTEN

UKA på telttur

Lurer du på hva som skjer på fotballbanen nedenfor Gløshaugen? Det er bare UKA som bygger telt.

Etter iherdig trening med legoklosser og modelleire trer nå UKEs byggekorpस til verks med tunge stållammer og glatte overflater uten fargemarkerte festingspunkt. Selv om den gjennomsnittlige UKEfunk ikke har hørt om hverken vernesko eller hjelm, og langt mindre har noen av delene i hus, har de nå blitt lurt til å rigge telt etter lovord om gratisbilletter og et sosialt liv.

— Du vet, vi tar alltid inn et titall ekstra studenter til hvert studie. Mye frafall for tiden, sier rektor Gunnar Bovim ved NTNU.

Han forklarer også hemmeligheten bak de

feminine navneendringene blant mange av studiene ved Gløshaugen.

— De ekstra jentene som hyres inn får som oppdrag å kle seg utfordrende og plystre på guttene med jevne mellomrom. Slik holdes motivasjonen oppe, samtidig som vi er sikret et visst...svinn når arbeiderne mister konsentrasjonen. Tungt med sånne stålbjelker. Synd de ikke kan smeltes på plass, sier Bovim.

Hvor Dødens Dal får navnet sitt fra er nok ikke lenger en hemmelighet.

Kulturkalenderen

22. September - 6. Oktober
Klandre uke ru tl

TIRSDAG 22. SEPTEMBER Frimurerlogen

Klokka 19.30: I anledning jubileumsåret til Trondheim Kammermusikkfestival, skifter Frimurerlogen navn til Royal Arve Hall for kvelden. Arve Tellefsen og andre herlige strykere viser deg alt fra «Jeg kan spille fiolin» til Mozart.

Ila Brainnstasjon

Klokka 21.00: Void of Sound spiller magisk musikk på den kosete siden av Trondheim. Du får en lapskaus av gitar, laptop, og stemme. Om du liker klangflatemusikk og sånn, kan nok dette være noe for deg.

ONSDAG 23. SEPTEMBER Frimurerlogen

Klokka 19.30: Namnam, litt klassisk en onsdagskveld er aldri feil. Anthony Marwood, Aleksander Madžar, mezzosopranen Marianne Beate Kielland og Engegård Quartet viser deg hvordan du skal høre Prokofiev, Schumann og Beethoven.

Moskus

Klokka 20.00: Synes du folkemusikk er kult, men også dølt? Revolver løser problemet med å spille tradisjonelle folketoner på tradisjonelle instrument med en utradisjonell og rocka formidlingsform. Best of both worlds, som Hannah ville sagt..

TORSdag 24. SEPTEMBER Byscenen

Klokka 19.00: Alle vet at ting blir morsommere med konkurranse. I den anledning konkurrerer doktorgradsstudenter i å formidle sin forskning på Forsker grand prix Trondheim 2015. Gå. Lær.

FREDAG 25. SEPTEMBER Folkets Hus Ranheim

Klokka 18.00: Wach Auf! Ranheim arbeider-samfunn. Maja S. K. Ratkje og Trondheim Kammermusikkfestival feirer folkets kamp for frihet med Poing, Svartlamon Hardkor og Sosialistisk kor i Trondheim. Taket skal løftes og Internasjonalen skal runge.

Kjøpmannsgata 27

Klokka 10.00: Det er ekstra gøy med bøker man kan få for en slikk og ingenting, eventuelt 5 til 30 kroner. Les deg klok og intellektuell etter Bokloppis.

Sukkerhuset Scene

Klokka 20.00: Eurotrash kommer til Trondheim og Odd Loves to Dance blir i Trondheim. Her blir det punk og nostalgisk pop-rock i skjønn forening.

LØRDAG 26. SEPTEMBER Dokkhuset Scene

Klokka 21.30: Det er fortsatt Trondheim Kammermusikkfestival og festivalkomponist Maja S. K. Ratkje presenterer sitt verk Ekkokammer 2.0. Har du funnet din stemme? Kanskje du skal se dette og få litt hjelp på veien.

Klokka 23.00: Om du så omsider har funnet din stemme, bruk den på Dokkjarm og jam deg inn i natta.

Trøndelag Teater

Klokka 13.00: Så du teaterets oppsetning av Hamlet og tenker du bare må ha mer? Det har de fiksa. Med de samme skuespillerne, og på samme scene, blir det en ilesettelse av Rozenkrantz og Gyldernstern er døde.

Klokka 17.30: På Studioscenen kan man heller få med seg Petra von Kants bitre tårer om man har fått nok av Hamlet, eventuelt om man liker at teaterstykker faktisk spilles og ikke leses.

SØNDAG 27. SEPTEMBER Brukbar/Blæst

Klokka 19.00: Blaxploitation er temaet for Trondheim Filmklubbs dobbeltvisning denne søndagen. Først kommer Jack Hills Foxy Brown fra 1974, deretter blir det Scott Sanders Black Dynamite fra 2009.

Kjøpmannsgata 28

Klokka 10.00: Det er årets siste Bryggerekkka Bruktmarked. Vil du selge eller har du bruk for noe brukt, er dette stedet å være en søndag morgen. Gjenbruk er kult, dere. #forbruks-samfunnet

MANDAG 28. SEPTEMBER Antikvariatet

Klokka 19.30: Det skal quizzes på Bakklandet. Om du er av typen som er litt god på alt passer allmennquiz bra. Men det er viktigere å delta enn å vinne, husk det da folkens!

Bær og Bar

Klokka 21.00: Mandager er quizzens dag. Det er ny filmquiz fra Trondheim Filmklubb. Kom i grupper på fire og quiz i godt lag og med god øl. Eller te.

TIRSDAG 29. SEPTEMBER Festningen

Klokka 22.30: Nina og Stine arrangerer Netflix-kveld med projektor på festningen. Netflix gjør deg usosial sier folk. Nina og Stine sier nei, Netflix kan bringe folk sammen. PS. Bonus om noen tar med projektor.

ONSDAG 30. SEPTEMBER Dødens dal

Klokka 19.30: UKA skal sparkes i gang, og med kor og orkester fra vårt eget runde røde blir det Promenadekonserter i Dødens dal. På setlista er det filmmusikk og klassisk som dominerer.

Samfundet

Klokka 23.59: Nå er endelig UKA her, og det skal feires med en god onsdagsfest. Huset er åpent for folk igjen, og vår gamle venn og fiende Bodegaen er igjen åpnet.

TORSdag 1. OKTOBER Samfundet

Med UKA i gang er det opplegg overalt på huset.

Arkivfoto: Eivind Sponga

12.

Klokka 14.00: Det er kaffekurs der du lærer at du trenger dyrere kaffe, for billig kaffe suger. Dette kan du lære i Edgar.

Klokka 18.30: På Klubben blir det improvisert teater med Impro Schimpro.

Klokka 19.00: Selv om Coolio aldri kom seg til Storsalen betyr ikke det at vi ikke kan ha vårt Gangsta's Paradise. Vær så G som du tør og kom deg på UKAs temafest. Gangsta gangsta.

Klokka 23.30: Arif møter opp i Storsalen med Philip Emilio og Unge Ferrari. Det er gratis innslipp for medlemmer.

Sukkerhuset Scene

Klokka 21.30: As He Said spiller nydelig musikk med inspirasjon fra jazzens klanger og elektronisk musikk. Her blir det god og varm stemning. Dessuten er det gratis, bare nevner det.

FREDAG 2. OKTOBER Dødens dal

Klokka 19.00: UKA arrangerer roast av Stian Blipp. Blant de som skal få gå løs på ham er Leo Ajkic, Steinar Sagen og Live Nelvik.

Olavshallen

Klokka 19.00: Are Kalvø har tatt med seg showet sitt *Ein time av livet ditt du aldri får tilbake* til Trondheim. På Olavshallens Lille Sal forteller han deg hva du bruker tid på.

Samfundet

Klokka 18.00: For alle som liker øl og synes det virker spennende å brygge, er det bryggerkurs med bryggemester på Selskapssiden. Øl er godt, og du blir glad.

LØRDAG 3. OKTOBER Samfundet

Klokka 12.00: Dansing er veldig gøy. UKA inviterer til Swingkurs i Storsalen. Ta på deg skjørt med sving og gode sko og bruk lørdag

formiddag på å lære et av de beste sjekketrikene som finnes.

Klokka 19.00: UKA revyen er fortsatt kjernen i UKA og dette året er det 50. gang revyen settes opp. Det skal feires med god revy og god stemning i storsalen.

SØNDAG 4. OKTOBER Ila Brainnstasjon

Klokka 14.00: Tradisjonen tro blir det jazz og vafler på Ila. Ta deg en avslappende pause og pust i bakken før mandagens harde og stygge tryne igjen viser seg.

Samfundet

Klokka 21.00: Action Bronson kommer til Storsalen, og det kommer til å bli et show uten sidestykke. Om du kjenner ham fordi du elsker mat og har fått med deg «Fuck, that's delicious», eller kjenner ham fra gode tekster og kule beats, er denne fyren verdt å se.

MANDAG 5. OKTOBER Dødens dal

Klokka 13.00: I tysk tradisjon - stiller UKA med Oktoberfest for de utvalgte få som har fått billetter til dette. Det blir pølser og ompa, dessuten har jeg hørt noen rykter om at det blir litt øl. For dere andre, øl kan drikkes og nytes utenfor organiserte fester også. Dessuten blir dere da i like god form som de med billett når festen fortsetter med Efterfest: Das Nachspiel.

TIRSDAG 6. OKTOBER

Se deg rundt, ser du det? Nye ferske deilige bunker av inspirert studentjournalistikk. En ny utgave av Under Dusken er å finne på din campus.